

Buitengewoon Ochtendblad.
[Het Nieuws van den Dag, No. 13705]
 [Vrijdag 7 Augustus 1914]

Inhoudsopgave 7 augustus 1914

[Het Nieuws van den Dag, No. 13705]	1
DE OORLOG.	2
Om en bij Luik.	3
De Duitschers bij Luik.	3
De gevechten aan de Maas.	4
De Duitschers over de Maas.	4
Duitschland en België.	4
Engeland en Duitschland.	5
Duitsche schepen opgebracht.	6
Frankrijk en Duitschland.	6
Duitschland en Rusland.	6
Oostenrijk en Servië.	6
Zwitserland's onzijdigheid.	6
Oostenrijk en Rusland.	6
Verspreide berichten.	6
Uitvoer van Engelsche kolen.	7
De strijd om Luik.	7
De toestand in België.	8
Te Antwerpen.	8
Antwerpen, zetel van de regeering.	9
TWEEDE KAMER.	9
EERSTE KAMER.	9
STUDENTEN IN DIENST.	9
ONTHEFFING VAN DIENST.	10
Albaneesche officieren.	10
Alleen Zeepost.	10
Goede berichten uit het Westland.	10
Vol verlofstraktement.	10
Belgische Loodsen.	10
Nederland en de Oorlog.	10
De afdeeling van het Roode Kruis te Maastricht	10
OPROEPING.	11
Van de grens.	11
Heideheuvel in dienst van het Roode Kruis.....	11
Tegen prijsopdrijving.	11
Uit Maastricht worden Duitsche gewonden per trein	11
Het nut van de Bioscoop officieel erkend.	11
Uit Enschedé.	11
Aalmoezeniers voor ons leger.	11
De machinale schoenfabriek der firma J. P. Larsen	12
De financieele crisis.	12
Prins Hendrik te Maastricht.	12
Staat van oorlog in Utrecht.	12
Herkenning van gewonden.	12
Manifest van den Duitschen Keizer.	12
Engeland en Duitschland.	12
Duitschland en Rusland.	12
Een ultimatum van Duitschland aan Italië?	13
[Het Nieuws van den Dag, No. 13706]	13
AAN MIJN VOLK	13
Manifest van den Duitschen Keizer.	14
Engeland en Duitschland.	14
Duitschland en Rusland.	14
Oostenrijk en Rusland.	14
Een ultimatum van Duitschland aan Italië?	15
Verspreide berichten.	15
Op het slagveld.	15
De vloten.	16
Hoe België mobiliseerde.	16

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

Ter voorkoming van een Moratorium.	17
Het nieuwe papieren geld.	18
De algemeene toestand.	18
Stuurt Engeland een leger naar het vasteland?	18
Een Belgische opvatting van den toestand.	19
De Fransch-Engelsche afspraak van 1912.	19
De proclamatie van Koning Albert.	20
In Antwerpen.	20
Fransche persstemmen.	21
Oorlogsberichten.	22
Amerikaansche "Pleizier"-reizigers.	22
Dankbetuiging van den Opperbevelhebber.	22
Duitsche vluchtelingen.	23
Lichtingen 1914 en 1915.	23
Nederlandsche vliegmaschine beschoten.	23
Het Gooi stroomt leeg.	23
Theologische studenten.	24
Nederlandsche Officieren in Albanië.	24
De verzorging van den oogst.	25
Prijzen der levensmiddelen.	25
Uit Velsen.	25
Vischvangst gestaakt.	25
De Duitsche gezant te Londen.	25
DE OORLOG.	25
Luik houdt stand.....	25
Moeilijkheden bij de Boerenleenbanken.	25
Prins Hendrik in Maastricht.	26
Raad van State.	26
De Italiaansche gezant.	26
De Bondswegwijzers.	26
De Duitsche grenzen voor de tuinbouwproducten weer open?	26
NOOD-HOSPITALLEN.	27
Te Haarlemmermeer heeft de burgemeester wegens den oorlogstoestand	27
De Koningin op inspectie.	27
Reservisten.	27
Nederlanders in Duitschland.	27
Steenkoolbesparing.	27
BERICHT.	28
Zeeslag tusschen de Engelsche en de Duitschers.	28
De gevechten aan de Maas.	28
Duitschland en België.	28
Engeland en Duitschland.	28
Duitschland en Engeland.	28
Verspreide berichten.	28
PERS-OVERZICHT.	28
Duitschers in ons land.	29
Oorlogstoestand en levensverzekering.	29
Handel en Nijverheid.	32
Veilingen.	32
De tuinbouwtentoonstelling van de vereeniging "De Veluwezoom"	32
Uit Tiel, d.d. 5 Aug.	32
Varia.	32
ONDERZEESCHE MIJNEN.	32
Telegrafie.	32
FINANCIEELE BERICHTEN.	32
Reuter seint uit Weenen, 7 Aug.:	32
Reuter seint uit Berlijn, 7 Aug.:	32
De Coöperatieve Centrale Raiffeisen-bank, te Utrecht,	33

5

DE OORLOG.

De Duitschers over de Maas.

De stelling van Luik aangevallen.

10 **Duitschland stelt géén ultimatum aan Italië.**

Het Lagerhuis bewilligt 100 millioen pond sterling.

DE STELLING VAN LUIK.

15 **Om en bij Luik.**

In weerwil van de zegevierend klinkende bulletins uit Brussel over het terugwerpen der Duitschers bij Visé – welke officieele berichten zelfs gevolgd werden door een uitwisseling van telegrammen tusschen koning Albert en koning George – blijkt de voor de Belgen zoo sombere tijding die een onzer eigen berichtgevers Woensdagavond reeds 20 meldde, wel degelijk in hoofdzaak juist te zijn geweest. De dappere verdedigers tegenover Visé zijn er ongetwijfeld in geslaagd, de voorhoede der Duitsche colonne te beletten, de brug te herstellen, zoodat die pogingen opgegeven moesten worden. Maar de Duitschers trokken daarom nog niet terug: zij ontplooiden hun macht langs den 25 geheelen oever tot Lixhe, vlak tegen de Hollandsche grens aan zoodat het vuur der Belgen veel minder vat op hen had, en zoo gelukte de manoeuvre. Gistermiddag lag er reeds een pontonbrug bij Lixhe, en daarover passeerden steeds meer troepen en voorraad van het Duitsche leger de Maas. Terwijl een gedeelte dezer kolonne Noord- en Noordwestwaarts, naar Eben (vlak bij Maastricht) en Tongeren, werd vooruitgeschoven om de op Boirs teruggetrokken Belgische infanterie in bedwang te houden, ging de 30 Duitsche hoofdmacht snel zuidwaarts, langs Haccourt, om Luik uit het noordoosten te bedreigen.

Intusschen naderde men ook van andere zijde de vesting. De weg langs Dalhain werd gebruikt om den rechter Maasoever te naderen. En van de Duitsche grens kwamen steeds 35 nieuwe massa's uitzwermen over het ongelukkige land. Gistermorgen reeds moeten zij bij de forten Evegnée en Fléron (Oostkant; zie onze kaart) slaags zijn geweest, en in den namiddag werd door de regeering te Brussel erkend, dat Fléron in handen van den vijand gevallen was: wel een bittere ontgoocheling na den overwinningsroes van den vorigen dag.

De lezer weet reeds dat een kleine afdeeling ulanen zelfs tot in de straten van Luik, 40 op den rechteroever, doorgedrongen is, een bravour-stukje dat op zichzelf niets beteekent, want Luik is een open stad, maar dat toch niet missen kon, den gewenschten indruk te maken.

Een ons geworden bericht, dat het Fort de Liers, het noordelijkste van den gordel die 45 Luik omsluit, door ontploffingsmiddeelen uit een Duitschen Zeppelin tot zwijgen gebracht zou zijn, meenden wij voorshands slechts onder voorbehoud te moeten geven. Nog sterker geldt dat voor een ander bericht of gerucht: dat Luik in vlammen zou staan, en er schrikkelijke straatgevechten worden geleverd, 't Spreekt van zelf dat allerlei wilde geruchten de ronde doen. Onwaarschijnlijk kunnen wij echter iets dergelijks, helaas, geenszins noemen. Reeds is de Luiksche voorstad Bressoux, van het 50 nu door de Duitschers bezette fort Fléron uit, onder vuur genomen.

En het zou niemand kunnen verwonderen dat, indien de Duitschers bijvoorbeeld nog een fort aan de Oostzijde vermeesterden en door die bres in den kring de stad kunnen naderen, de bevolking der stad zich niet beheerschen kan en Luik een ander Bazeilles 55 wordt.

Want wij weten nu, uit de berichten van verschillende landgenooten, die het gezien hebben, dat in den omtrek van Visé de lijken van Belgische boeren over de velden verspreid liggen en dat te Berneau en elders verbitterde gevechten geleverd zijn tusschen de bewoners en de Duitsche soldaten, is zeker. Niet alleen burgers en 60 boeren, ook grijsaards, vrouwen en kinderen hebben op de indringers geschoten in blinde woede – en zijn toen natuurlijk bij troepen neergeschoten en afgemaakt. Men noemt dat oorlogs-recht. Het is vermoedelijk een zelfde soort van recht als het volkenrecht ("dat paskwil" noemde prof. Kern het eens), dat, gelijk men pas gezien heeft, bij de eerste gelegenheid de beste met voeten getrapt wordt.

Wij zouden maar liever spreken van noodweer aan den kant der aanvallers. Dezen kunnen 65 inderdaad niet anders dan zulke barbaarscheden uitvoeren. Alle niet-militairen hebben zich te beheerschen, anders moeten schuldigen en onschuldigen gelijkelijk boeten. Wat bij Visé gebeurd is, zij voor elke bevolking die in oorlog geraakt, een les.

Maar wie begrijpt niet dat de eenvoudige Belgische bevolking, zóó overrompeld, tot 70 "amok" overslaat, wie sympathiseert niet met die ongelukkigen? En hoe moet 't er toch wel uitzien in 't geweten der aanstichters van al deze gruwelen?

TELEGRAMMEN.

75 **De oorlog.**

De Duitschers bij Luik.

Reuter seint uit Luik, dat sedert gisteravond halftwaalf het geschutvuur niet opgehouden heeft. Er was echter geen paniek. 's Nachts slaagden de Duitschers er in

80 door te dringen binnen het fort Fléron (op den weg naar Hervé ten Oosten van Luik) en namen zij Bressoux (een voorstad van Luik) onder vuur, waar vele huizen werden vernield of in brand gestoken.

Een detachement Uhlanen slaagde er in, met groote stoutmoedigheid in Luik door te dringen tot aan de Rue Saintefoi, waar zich de generale staf bevindt, en met de bedoeling zich van den staf meester te maken. Zij werden echter door de Belgische troepen overmeesterd en gedood. De kreet "Leve België!" weerklonk.

85 De burgerwacht zond overal boden heen met hoornblazers, om aan te kondigen dat de stad geenszins ingenomen was en dat men stoutmoedig weerstand bood. Het is echter waarschijnlijk dat de Duitschers een nieuwen aanval voorbereiden.

90 Om half twaalf dezen morgen wordt uit Brussel geseind, dat er op dat oogenblik geen enkele gewapende Duitscher zich in Luik bevond. De ruiters, die in de stad doordrongen, zijn ontwapend. De telefonische verbinding met Luik is hersteld.

De gevechten aan de Maas.

95 **MAASTRICHT**, 6 Aug. (part.). Men meent hier, dat het terugslaan van de Duitse troepen niet moet worden opgevat als een volslagen nederlaag aan Duitse zijde, daar de troepen nog steeds worden aangevuld en de Duitschers voortdurend versterkingen uit het land ontvangen, zoodat vermoedelijk slechts de voorhoede verslagen is. Sedert hedenmorgen halfzes is geen vuren meer gehoord, waaruit men opmaakt, dat de Duitse troepen zich coneentreeren, om zich gereed maken voor een nieuwen aanval, dien men 100 tegen den avond verwacht. Hedennacht voer boven Maastricht een groot luchtschip. Daar de lucht zeer bewolkt was, kon men den vorm niet goed onderscheiden en slechts de drie lichten waarnemen. Van de gewonden die te Maastricht zijn binnengebracht zijn in het gesticht Calvariënberg twee Duitschers en een Belg overleden. De teraardebestelling zal morgen met militaire eer plaats vinden. Daarbij zullen de 105 Duitse en de Belgische consul aanwezig zijn, benevens de burgemeester van Maastricht.

BRUSSEL, 6 Aug. De Luikenaars bieden bewonderenswaardigen tegenstand.

110 **MAASTRICHT**, 6 Aug. (Part.) Bij het Roode Kruis te Maastricht is een telegram gekomen van generaal Rost van Tonningen dat geen automobielen meer naar het buitenland mogen. De Duitschers verbieden ook aan de auto's van het Roode Kruis de grenzen te 115 overschrijden. in Maastricht zijn ongeveer 60 gewonden, waarvan reeds vier: 3 Duitschers en 1 Belg, zijn overleden.

De Duitschers over de Maas.

Een particulier bericht uit Maastricht meldt nog, dat voortdurend Duitse versterkingstroepen bij Visé over de Maas trekken.

120 Men telefoneert ons nader uit Maastricht: Langs de zuidelijke grens van Nederlandsch Limburg trekken heden nog voortdurend groote Duitse troepenmassa's naar het Zuid-Westen, richting Luik.

125 Weliswaar zijn er gisteravond Duitse troepen bij Luik teruggeslagen, maar uit alles blijkt, dat dit slechts de voorhoede van het aanvallende leger is geweest. In geen geval zijn de Duitschers over de Maas teruggeslagen. De verwachting is dat zij hedenavond – heden werd geen kanongebulder uit de richting Luik gehoord – een algemeenen aanval zullen doen. Reeds hebben zij, 200 meter van de Hollandsche grens, een breede ponton-brug de Maas geslagen, De twee fortjes van Haccourt tegenover Visé, zijn nu door een aanzienlijke Duitse macht bezet.

130 Duitse officieren verzekeren, dat zij tot elken prijs de hun gegeven opdracht om Luik stormenderhand te veroveren, zullen volvoeren.

MAASTRICHT, 6 Aug. (Van onzen correspondent). Zoo juist zijn ongeveer 20 Duitschers die bij Montenaken de grens overschreden hebben, als gevangenen Maastricht binnengebracht. Ook kwamen in den namiddag eerst 3, daarna nog 5 gewonde Duitschers 135 binnen.

Duitschland en België.

ROERMOND, 6 Aug. (part.). Alhier komen aanhoudend treinen aan uit Antwerpen, met daaruit gezette Duitschers, Oostenrijkers en Hongaren.

140 Het station Roermond, waar eenige honderden bannelingen gelegen zijn, in afwachting van hun vertrek, biedt een treurigen aanblik. Allen doen de vreeselijkste verhalen over de wijze, waarop ze uit België werden verdreven. Ken der vrouwen kwam met een dood kind in haar schoot te Roermond aan. Er heeft zich te Roermond een comité gevormd, dat zorgt voor de voeding dier ongelukkigen. Zij, die een pas hebben, kunnen

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

145 vertrekken in de richting Vlodrop. Wie geen pas heelt, gaat in de richting Venlo en bij Kaldenkirchen over de grens. Elk oogenblik komen nieuwe troepen bannelingen in Roermond. De verbittering tegen de Belgen om hun wreede behandeling is in Roermond groot.

150 **ANTWERPEN**, 6 Aug. Een officieel bericht meldt, dat de militaire gouverneur van Antwerpen allen Duitschers en Oostenrijkers heeft gelast de versterkte vesting Antwerpen nog vóór hedennacht twaalf uur te verlaten.

Engeland en Deutschland.

155 **LONDEN**, 6 Aug. Reuter verneemt uit officieele bron, dat een hooggeplaatst officier van den generalen staf in Frankrijk, in Londen is gekomen om met de admiraliteit daar te beraadslagen. Vandaag zal hij weer vertrekken. Over enkele uren zal er ook een officier van den Franschen legerstaf in Londen komen en niet den legerraad beraadslagen over de strategische positie te land.

160 Het Fransche gezantschap kreeg vandaag telegrammen, waarin de gunstigste berichten werden gegeven over de verdediging van het Belgische leger, tegen den Duitschen inval.

165 **LONDEN**, 6 Aug. (Part.) Asquith heeft aan het parlement medegedeeld, dat Deutschland aan Engeland het onwaardige voorstel had gedaan om Engeland Fransche kolonies en België te beloven, indien Engeland neutraal zou blijven.

170 **LONDEN**, 6 Aug. In het lagerhuis heeft Asquith uit naam van Kitchener, den nieuwen minister van oorlog, machtiging gevraagd om het leger aan te vullen met een half millioen man. (Toejuichingen).

175 **LONDEN**, 6 Aug. In het Lagerhuis vroeg Minister Asquith, te midden van een telkens herhaald daverend gejuich een crediet van honderd millioen pond sterling. Hij rechtvaardigde Engeland's houding in de Crisis, verwees, naar Minister Grey's onverdroten, volhardende pogingen in het belang van een eervollen, duurzamen Europeeschen vrede.

180 Vervolgens sprak hij in verontwaardigde bewoordingen van de voorwaarden waarop Deutschland had getracht de Britsche neutraliteit te koopen en verklaarde dat het Britsche rijk zich met schande zou hebben overloden en de belangen van het land zou hebben verraden indien het Deutschland's schandelijke voorstellen had aangenomen. (Luide toejuichingen).

185 Asquith zeide verder: De Belgen zijn vechtende en verliezen het leven. Dat zou onze positie zijn geweest indien zij hadden toegestemd in dit infame voorstel. (Luide toejuichingen). Wat zouden we hebben kunnen verkrijgen indien we een belofte hadden aangenomen en niets meer, gegeven door een mogendheid welke op datzelfde oogenblik hare bedoeling aankondigde om haar eigen verdrag te schenden? (Toejuichingen). We zouden ons zelf met oneer beladen en de belangen van het land hebben verraden, indien wij hadden gemarchandeerd of gearzeld bij zulk een aanbod. (Luide toejuichingen). De oorlog is opgedrongen aan Groot Britannië, dat alles had gedaan om den vrede te bewaren. De regeering heeft het volle vertrouwen dat, nu zij het zwaard trekt, zij zulks doet voor een rechtvaardige zaak (luide toejuichingen). Groot Britannië strijdt om haar internationale verplichtingen te vervullen en het beginsel te handhaven dat de kleine volken niet moeten worden verdrukt, ten spijt van het internationale goed vertrouwen op den arbitrairen wil van een sterke en overmachtige mogendheid. Geen 195 natie heeft ooit een groote worsteling aangegaan met zuiverder geweten en sterker besef dat zij zulks deed ter verdediging van hetgeen levensvoorwaarde is voor de beschaafde wereld. (Luide toejuichingen).

200 Asquith maakte in warme bewoordingen melding van de hulp, aangeboden door de koloniën. Hij gaf de verklaring dat het moederland een voorbeeld moest geven. Het voorstel tot het buitengewone crediet (van honderd millioen pond sterling) werd met algemeene stemmen aangenomen. Eveneens het voorstel omtrent het Indische leger.

205 **LONDEN**, 6 Aug. Er hebben hier en in het geheele land nog steeds talrijke arrestatiën plaats van Duitschers, waaronder eenige personen van aanzien.

210 **LONDEN**, 6 Aug. (Part.) Er zijn 28 gevangenen te Harwich geland; het zijn de overlevenden van den Duitschen mijnenlegger 'Königin Louise', die 60 mijlen van Harwich door een Britschen torpedobootvernieler in den grond werd geboord. Zes Duitschers werden ernstig gewond. De Engelschen leden, geen verliezen. Er werden slechts vier schoten gelost.

Duitsche schepen opgebracht.

LONDEN, 6 Aug. Onder de talrijke buitgemaakte schepen zijn heden de Duitsche pakketbooten 'Kronprinzessin Cecilie' van de Hamburg-Amerika lijn en de 'Prinz Adalbert', die beide te Falmouth worden vastgehouden.

Frankrijk en Deutschland.

BERLIJN, 6 Aug. Het is bekend, dat vijandelijke vliegers in vliegtuigen binnen de Duitsche grenzen gezien zijn. De bevolking, - aldus kondigt de Duitsche regeering af - kan er op vertrouwen, dat de Duitsche luchtvaarttuigen op dezelfde krachtige wijze hun plicht doen. Het is evenwel dringend noodzakelijk om evenals over al onze andere troepenbewegingen, zoo ook over die van onze luchtvloot het strengste stilzwijgen te bewaren. Op dien grond wordt er ook niets openlijk bekend over de werkzaamheid onzer Zeppelins.

De jacht op de zoogenaamde buitenlandsche geldauto-mobielen moet gestaakt worden, omdat daarvoor het voor onze legeraanvoering noodzakelijke auto-verkeer wordt bemoeielijkt.

BERLIJN, 3 Aug. (part., vertraagd bericht). Prins Eitel Friedrich is tot commandant van het eerste garde-regiment benoemd. De overname had gisteravond op het plein van de kazerne plaats.

Duitschland en Rusland.

BERLIJN, 6 Aug. Bij Schwidern, ten oosten van Johannsburg, en bij Grodken, tusschen Leulenburg en Soldau, hebben Russische cavalerie-divisies getracht door de Duitsche grensposten heen te breken. Zij werden teruggeworpen en hebben zich op Russisch gebied teruggetrokken bij Soldau, met verlies van een brigade. Een terugtrekkende cavalerie-divisie heeft bij Neidenburg verlies geleden.

Oostenrijk en Servië.

ROME, 6 Aug. (part.). Vluchtelingen uit Triest, die Italië binnenkomen, deelen mede, dat een groot aantal Serviërs door de Oostenrijkers werden doodgeschoten. Een telegram uit Skoetari meldt, dat zich thans in Skoetari alleen Italiaansche soldaten bevinden.

Zwitserland's onzijdigheid.

BERLIJN, 6 Aug. In buitenlandsche bladen zijn berichten verspreid, dat Duitschland de neutraliteit van Zwitserland geschonden zou hebben. Officieel wordt echter verklaard, dat een aantasting van Zwitserland's gebied noch plaats heeft gehad, noch beraamd wordt. De Zwitsersche regeering heeft officieel een toezegging der Duitsche regeering in die richting ontvangen.

Oostenrijk en Rusland.

BERLIJN, 6 Aug. De Oostenrijksch-Hongaarsche regeering heeft aan de Duitsche regeering medegedeeld, dat de Oostenrijksche gezant in St.--Petersburg, Szapary, de opdracht ontvangen heeft, om de regeering in St.--Petersburg aan te zeggen, dat Oostenrijk-Hongarije zich, wegens Rusland's dreigende houding in het conflict met Servië, en eveneens wegens den oorlogstoestand met Duitschland, in staat van oorlog met Rusland beschouwt.

WEENEN, 6 Aug. Den Russischen gezant Schebeko werden zijn paspoorten ter hand gesteld. De gezant van Oostenrijk-Hongarije te St.--Petersburg, Szapary, werd bevolen, zijn paspoorten aan te vragen en Rusland zoo spoedig mogelijk te verlaten.

Verspreide berichten.

BERLIJN, 6 Aug. De Engelsche gezant en de Belgische gezant hebben vanmorgen vroeg Berlijn verlaten, De Duitsche overheid had beiden diplomaten twee salonwagens met een eetwagen ter beschikking gesteld. Een hooggeplaatst ambtenaar van het ministerie van buitenlandsche zaken was aanwezig bij het vertrek.

Keizer Wilhelm zond gisteren zijn vleugeladjutant naar den Britschen gezant Goschen en liet zijn leedwezen te kennen geven over de uitspattingen jegens het Engelsche gezantschap. Goschen bedankte bij zijn vertrek voor de buitengewone zorgvuldigheid der Duitsche regeering.

SIMLA, 6 Aug. Groote geestdrift heerscht in Engelsch-Indië. Twee inlandsche vorsten hebben hun strijdmacht aan Groot-Brittannië in 't gemeenschappelijk belang

aangeboden.

280 **NEW YORK**, 6 Aug. (Part.). Een hevig kanonvuur wordt gehoord aan de kust van Maine. De
Duitsche stoomboot *Kaiser Wilhelm II* is behouden in New York aangekomen.

285 **BERLIJN**, 5 Aug. Te Rome en te Kopenhagen doen geruchten de ronde dat Duitsche troepen
Hollandsch grondgebied betreden zouden hebben en dat de Duitsche troepen, die zich op
Belgisch gebied bevinden, tot den terugtocht gedwongen zouden zijn; zulke geruchten
zijn volstrekt ongegrond.

Uitvoer van Engelsche kolen.

290 **LONDEN**, 6 Aug. De uitvoer van steenkool uit Cardiff naar het vasteland is verboden,
behalve voor Frankrijk, Rusland, Spanje en Portugal.

(Voor eventueel nakomende telegrammen zie blz. 4.)

De strijd om Luik.

295 (Van een bijzonderen verslaggever.)
{Per telefoon.}

Een berichtgever te Maastricht telefoneert ons nog eenige merkwaardige bijzonderheden
omtrent den Duitschen aanval op Luik, Woensdag op Donderdagnacht.

300 Een van de Duitsche Zeppelin-luchtkruisers heeft blijkens zijn verhaal – voor de
eerste maal in de oorlogs-geschiedenis ingegrepen in den strijd en niet zonder
succes. Om half drie in den vroegen namorgen verscheen plotseling een groote
luchtkruizer boven de noordelijke fortificaties van Luik. De forten waren op dat
oogenblik in een hevig vuurgevecht met de aanvallers. Het luchtschip viel een der
forten – het Noordelijkste, dat naar wij op de Belgische stafkaart zien, de Liers
heet – aan; de bemanning wierp verscheidene bommen naar beneden.

305 **Na een half uur was het geschutvuur van het fort de Liers tot zwijgen gebracht.**

310 In hoeverre de fort-werken vernield werden, was van ver af niet te zien. De reeds
door ons gepubliceerde telegrammen omtrent het binnendringen der Duitschers in Luik
en hoe het hen daar is vergaan, worden door onzen Maastrichtschen berichtgever
bevestigd. Hij deelt mee, dat omstreeks 10 uur in den morgen 2 Duitsche infanterie-
regimenten de stad binnen wisten te komen. De troepen werden met een geweldig
geweervuur, afgegeven door geregelde soldaten en burgers, waarbij zelfs vrouwen,
ontvangen, en gehalveerd. De rest vluchtte.

315 Ten slotte wordt ons getelefoneerd, dat gisteren ongeveer 30 Duitsche en Belgische
soldaten op Nederlandsch grondgebied zijn gevlucht. De mannen werden door de
grenswacht ontwapend en naar Maastricht gebracht.

Ons Maastrichtsche correspondent seint gisteravond om 9 uur:

320 We zijn hier zoo dicht bij den strijd en toch zoo ver af, want we weten niets
beslist. De vlammen echter, die we staande op de Maasbrug in de richting van Luik
zien opstijgen, doen de geruchten haast tot zekerheid worden, dat Bassenge en Luik in
brand staan. Het is vreeselijk en dat de strijd toch niet ver af is bewijzen de
gewonde Duitsche maar ook Belgische soldaten, die nog steeds binnengebracht worden.

In het Roode Kruis-hospitaal zijn op het oogenblik 37 gewonden, op de Calvariënberg
23 en in Eysden 27. Morgen worden 3 Duitschers met militaire eer begraven.

325 Het gerucht dat Prins Hendrik verwacht wordt, heeft zich als een loopend vuurtje door
de stad verspreid en vol staan de straten, die naar de Augustijnen leiden. We hoorden
zoo even, dat de Prins er nog niet was, hedenavond echter nog in de stad verwacht
werd. Aan den anderen kant zien we duizenden vrouwen, mannen en kinderen biddende
trekken naar de O. L. Vrouwe Kerk ter aanbidding van de sterre der zee.

330 Ik hoor ze van hieruit mijne kamer zingen, en het is merkwaardig welke kalmte de
bevolking hier put uit het geloof; de kalmte en bezadigde toespraken der geestelijken
dragen daartoe het hunne bij. Ik hoor de verdragende stem van den geestelijke een
straat ver tot mij doordringen.

335 Nog een tafereel uit Visé. Een Hollandsche dame met hare twee kinderen, wier man
onlangs te Visé aan het station werd geplaatst, was in den kelder gevlucht. Nadat het
stil geworden was kwam zij te voorschijn en hoorde de Duitschers om proviand roepen.
Ze sprak Duitsch tot hen en dadelijk moest ze tusschen 2 soldaten meegaan om den weg
naar de Maas te wijzen, terwijl ze met een revolver bedreigd werd, zoo ze niet de
waarheid zei. Toen moest ze naar de winkels om proviand voor hen te halen en
eindelijk werd ze met haren echtgenoot en kinderen met de handen in de hoogte op hun
340 verzoek onder escorte over de grenzen gezet. Hoe de familie hier ter stede aankwam,
laat zich begripen.

De toestand in België.

Op weg naar het oorlogsveld.

345 (Van onzen eigen verslaggever).

Een onzer eigen verslaggevers, die Woensdag van hier naar België vertrok om te trachten het oorlogsterrein te bereiken, seint ons uit Brussel het volgende: Brussel, 6 Aug.

350 Ik zal u niet ophouden met mededeelingen over de reis naar Brussel van Amsterdam uit. In een kalm sukkelgangetje zijn wij veilig hier gekomen, rijdend door het land, dat gereed is den slag af te weren. Maar het volk hier, dat den onverwachtschen slag reeds beet heeft, is diep verontwaardigd en die verontwaardiging heeft zich omgezet in een alles overweldigend enthousiasme.

355 Regelmatig aan werden, toen wij over de grens waren, de teekenen van den oorlog meer merkbaar. Aan de Hollandsche grensstations stonden honderden personen van allerlei nationaliteit bijeen, wachtend op de enkele treinen. In Rosendaal zijn het voornamelijk Duitschers die den trein uit Vlissingen bestormen en zooveel als maar mogelijk, is, worden bijgeladen in de reeds overvolle goederenwagens. In Cappellen zagen wij een achttal Duitschers in den trein brengen; zij waren blijkbaar van
360 spionage verdacht. Soldaten met de bajonet op het geweer gingen met hen mee in den trein.

Toen wij Antwerpen naderden, zagen wij de haven vol groote handelsstoomschepen liggen, en reeds, in de voorstad van Antwerpen bemerkte men de geestdrift. Overal wapperden vlaggen, alsof België een feestdag vierde. Iedereen draagt de nationale
365 kleuren, velen bovendien de Fransche en Engelsche, op de borst; huis aan huis waait de driekleur en buiten het station hoort men telkens een donderend hoera.

Maar de trein naar Brussel staat reeds klaar en haastig dus verder. Op de forten langs de lijn in overal bedrijvigheid en., waakzaamheid en daarnaast staat de bevolking uit de dorpen in dichte drommen. De menschen juichen met
370 geestdrift den trein toe, als ze er soldaten in zien. Aan de Gare du Nord in Brussel heeft de opwinding het toppunt bereikt. Op het plein er voor staat men schouder aan schouder, want men wacht gewonden uit de vuurlinie. De menigte woelt en krioelt dooreen en juicht voor elken soldaat.

Buiten het station hoort men onophoudelijk het wilde gejuich van de geestdriftvolle
375 menigte.

Ieder die bemerkt dat ik Hollander ben, vraagt mij wat Holland zal doen. Als ik antwoord: 'neutraal blijven zolang het kan', schijnt dit den Belgen tegen te vallen. Het spijt hen blijkbaar dat ook wij niet meestrijden, maar na een paar woorden begrijpen zij reeds dat wij handelen zooals wij moeten.

380 Morgen hoop ik Leuven te bereiken, teneinde wat meer nieuws van hét oorlogsterrein te kunnen vernemen. Dat zal wel mogelijk zijn, want ondanks het enthousiasme heerscht er de grootste orde in den loop der weinige treinen.

Te Antwerpen.

385 De *Nieuwe Gazet* schrijft:

De ontroering te Antwerpen was verschrikkelijk.

Het duurde niet lang of betoogingen werden gehouden, die al dadelijk gericht waren tegen alles wat Duitsch is te Antwerpen.

390 Het begon al op de Beurs tusschen Antwerpse en Duitse kooplieden. Onder 't geroep van "A la frontière!" werden tal van Duitschers gewelddadig van de Beurs gezet. In den namiddag vormden zich verschillende benden, die al jubelend door de stad trokken en eischten dat overal de Belgische vlag uitgestoken werd.

Binnen een uur tijds was gansch de stad tot in de uiterste hoeken bevlagd als voor een feest, en droeg iedereen een strik met nationale kleuren.

395 Vijandelijke betoogingen hadden plaats voor de Duitse school en het Duitse consulaat. Vriendschappelijke betoogingen voor de Fransche bank op de Meir, 't Fransch consulaat en het consulaat van Rusland.

In den avond werden in verschillende Duitse koffiehuisen ruiten gebroken. Een klein café vlak over de Vlaamsche Opera, werd vernield, omdat de patroon daar een Duitse
400 vlag had uitgestoken. Het hotel Weber werd gesloten en door de burgerwacht bewaakt. Een afdeeling van het Roode Kruis, die er gevestigd was, moest dadelijk verhuizen. De Flora werd bestormd langs de Anneessenstraat en langs de van Erbornstraat. Tal van kleine Duitse drankhuizen langsheen de Schelde-kaaien en aan de dokken hadden last van de betoogers.

405 Intusschen werden tal van Duitschers onder verdenking van spionage, aangehouden. Niet minder dan zeventien automobielen met verspieders kwamen in de gevangenis der Begijnenstraat aan.

Een uitzettingsbevel is uitgevaardigd tegen vele Duitschers en Oostenrijkers in

België en vooral te Antwerpen.

410

Antwerpen, zetel van de regeering.

In 1859 – zoo schrijft de *Métropole* van Antwerpen – heeft men de verdediging van het land geregeld naar een plan, dat de schepping inhield van een groot strategisch punt, bestemd om het leger te dienen tot uitgangspunt op grondslag der verrichtingen en tot

415

toevluchtsoord in geval van tegenslag; strekkende tevens, om het toevluchtsoord te zijn van de regeering en van de Kamers, tot steun van België en tot redding van 's lands eer. De mogelijkheid, dat de regeering zou worden overgebracht naar Antwerpen, is altijd in het oog gehouden, bijzonderlijk in 1870. Het is een essentieel schakel in de regeling van 's lands verdediging.

420

Wat ook de reden zij, welke een der oorlogvoerenden ertoe brengt, door te dringen op Belgischen grond, wij hebben tot plicht hem weerstand te bieden met kracht van wapenen. Van dat oogenblik af zullen zijn pogingen strekken om ons buiten staat te stellen, hem schade te doen en dus ten doel hebben zich meester te maken van den zetel der regeering om de landsverdediging te ontwrichten. Dit zou het ergste onheil

425

zijn. De natie zou in het hart zijn getroffen, als zij zonder regeering was, die den tegenstand tegen den vijand leidt, de openbare zaken bestuurt en in verbinding blijft met de buitenlandsche mogendheden.

Het is dringend noodzakelijk, dat in een crisis waar het heil van het land op het spel staat, de regeering in een gedeelte van het land, buiten de actie van den overweldiger gehouden, kunne voortgaan alle maatregelen te nemen, door de omstandigheden geboden.

430

BINNENLANDSCH NIEUWS.

TWEDE KAMER.

Zitting van gister.

435

(Per tel.)

De Kamer heeft aangenomen het wetsontwerp tot uitgifte van Zilverbons en een heden ingediend wetsontwerp tot het verleenen van amnestie aan deserteurs, die zich alsnog voor militairen dienst aanmelden. De heer TROELSTRA, huldigende de maatregelen der Regeering, drong bij de Kamer, aan op een onverzwakt handhaven van strikte neutraliteit, al gaat zeer zeker veler sympathie thans uit naar het dappere België. De heer BOS sloot zich bij den heer Troelstra aan.

440

De heer BOS drong aan óp verschuiving van den betalingstermijn.

De heer DE MURALT wees op de bezwaren voor Kamerleden, die dienst willen nemen voor het behoud van hun Kamerlidmaatschap.

445

De MINISTER VAN BINNENL. ZAKEN zei wijziging van de wet toe.

De heer AALBERSE vroeg of de huidige toestand niet erger is dan een moratorium.

De MINISTER VAN LANDBOUW enz. ontraadt een moratorium. Wegens gepresteerden arbeid of geleverde levensmiddelen moeten schulden toch kunnen worden ingevorderd. Nu het credietwezen verstoord is, moet men voorzichtig zijn, 't kwaad niet nog te vergrooten. Tot oordeel bevoegden achten een moratorium een bedenkelijken sprong in het duister.

450

De regeering meent het niet te moeten laten aankomen op den arbeid van het Consortium en drong aan op spoedbeslissingen omtrent de aanvragen. De regeering heeft een circulaire gericht tot de rechterlijke machten, notarissen enz., om door wetsuitlegging mede te werken faillissementen te voorkomen. Van de voorzitters der Kamers van Koophandel ontving spr. een verzoek om een moratorium in te stellen; in de bijeenkomst meent spr. hen te hebben overtuigd dat een moratorium nog niet gewenscht is; (Applaus).

460

De Kamer is tot nadere bijeenroeping uiteengegaan.

EERSTE KAMER.

(Zitting van gister). (Per telegraaf.)

De Eerste Kamer heeft ook aangenomen de ontwerpen voor uitgifte van zilverbons en voor de amnestie aan deserteurs.

465

UIT DE STAATS-COURANT.

STUDENTEN IN DIENST.

Da Minister van Oorlog gelast de studenten in de geneeskunde, die, volgens het Reglement, behoorende bij het Koninklijk Besluit van 18 Juni 1913 (*St.bl.* no. 279) zijn aangenomen om overeenkomstig de bepalingen van dat Reglement te worden opgeleid tot officier van gezondheid bij het leger hier te lande – voor zoover zij niet tot eenigen dienst bij de landmacht verplicht zijn – zich onverwijld bij het naastbijzijnd militair hospitaal aan te melden.

470

475 Studenten, die aan deze oproeping, niet voldoen, zullen van de aangegane verbintenis worden ontheven, met verplichting tot teruggave van alle te hunnen behoeve door den Staats betaalde gelden vermeerderd met de daarop vallende renten.
Bij Kon. besl. zijn:
480 benoemd bij het reserve-personeel der landmacht, met bestemming voor den dienst bij de landweer, bij de infanterie der landweer, tot reserve-kapitein, de gepensioneerde kapitein W. G. L. Snijders en de gepensioneerde eerste-luitenant W. A. Engelbregt, beiden van het wapen der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië.
Bij Kon. besl. van 22 April 1914. no. 25, waarbij, met ingang van 1 Augustus 1914, aan den kapitein van den staf der infanterie O. G. James, werkzaam bij de Kon.
485 Militaire Academie, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit dramilitairen dienst is verleend, tijdelijk buiten werking gesteld.

ONTHEFFING VAN DIENST.

490 Ontheffing van werkelijken dienst bij de landweer is, bij Kon. besluit, verleend aan: Johannes Goijaarts, behoorende tot de bevolking van de te Tilburg gevestigde kloosterinrichting der R.-K. godsdienstig, congregatie der fraters van O. L. V. Moeder van Barmhartigheid, welker leden na voorafgaanden proeftijd bindende geloften afleggen, en van Wilhelmus van Zandbeek, behoorende tot de bevolking van de te Boekel gevestigde kloosterinrichting der R.--K. godsdienstige vereeniging "Franciscanen
495 Huize Padua", welker leden na voorafgaande proeftijd bindende geloften afleggen.

Albaneesche officieren.

Bij Kon. besl. is de Minister van Oorlog gemachtigd den kapitein J. E. Snellen van Vollenhoven, zoomede de 1e luitenant J. H. Sar en J. Fabius - aan wie bij Koninklijk
500 besluit van 18 Februari 1914, No. I met ingang van 24 Februari 1914, machtiging is verleend om tijdelijk in Albaneeschen krijgsveld te treden en aan wie tijdelijk een eervol ontslag uit den militairen dienst is verleend -, weder in te deelen bij het leger hier te lande en wel bij het wapen der infanterie, zooveel de beide
505 eerstgenoemde officieren, en bij het wapen der artillerie, voor zooveel laatstgenoemden officier betreft, met dien verstande, dat genoemde kapitein, zoo noodig, bij zijn wapen tijdelijk als overcompleteet wordt gevoerd.

Alleen Zeepost.

510 De directeur-generaal der Posterijen en Telegrafie maakt bekend, dat de verzending der post uit Nederland naar Nederlandsch-Oost-Indië tot nader kennisgeving, uitsluitend des Zaterdag langs den rechtstreekschen zeeweg van Amsterdam of Rotterdam zal plaats vinden.
Het verdient aanbeveling de correspondentie zoo tijdig ter post te bezorgen, dat zij
515 uiterlijk des Vrijdagsavonds, te Amsterdam respectievelijk Rotterdam, kan zijn.

Goede berichten uit het Westland.

Men meldt ons uit 's-Gravenhage:
Mede namens het hoofdbestuur der vereeniging 'Het Westland', deelt de Rijks-
520 tuinbouwleeraar te Naaldwijk, in tegenstelling met de loopende geruchten en gedane beweringen, mede dat het Westland op 't oogenblik geen gebrek heeft aan arbeidskrachten; dat het zijn producten niet aan boomen of struiken laat verrotten en dat 't in 't algemeen tot dusverre eerder een goed dan een slecht jaar heeft gemaakt.

Vol verlofstraktement.

525 De directie der Holl. Spoor heeft bij aanschrijving aan haar personeel bekend gemaakt, dat zij aan haar ambtenaren en beambten, die op dit oogenblik in krijgsveld zijn, het volle loon zal uitkeeren.
Voor hen echter, die, tengevolge van een vroeger aangegane vrijwillige verbintenis nu
530 zijn opgeroepen om het land te dienen, is deze gunstige bepaling, welke in de betrokken kringen op zeer hoogen prijs wordt gesteld, niet van kracht.

Belgische Loodsen.

535 De te Vlissingen gestationeerde Belgische loodsers, Woensdag naar Antwerpen vertrokken om dienst te nemen, zijn, ook voorzoover ze niet dienstplichtig waren, hier teruggekeerd, daar de regeering hunne diensten voorloopig niet noodig heeft.

Nederland en de Oorlog.

De afdeling van het Roode Kruis te Maastricht

540 bleek uitstekend in orde. Er is plaats voor 1000 gewonden. Het aantal verpleegsters en 30 man transport-colonne, thans aanwezig, zijn voldoende. De gewonden zijn van de

grens per auto naar de hospitalen vervoerd.

OPROEPING.

545 Gewezen zeeofficieren, die bij den torpedodienst hebben gediend en die voor den tijd dat de militie buitengewoon onder de wapenen wordt gehouden eene verbintenis als luitenant ter zee bij de Koninklijke Marine-reserve wenschen aan te gaan, worden uitgenoodigd daarvan ten spoedigste mededeeling te doen aan het departement Van marine te 's-Gravenhage.

550 **Van de grens.**

— Men schrijft uit Gennep, dat de Duitschers alle bruggen aan de Niers en de Kendel versperd of opgebroken hebben, ook de wegen naar Duitschland zijn versperd. Alleen de spoorlijn Boxtel-Wesel en die over Emmerik vervoeren nog reizigers van en naar Duitschland.

555

Heideheuvel in dienst van het Roode Kruis.

560 — Het hoofdbestuur van de Noord-Holl. Ver. "Het Witte Kruis", deelt mede dat, ingevolge eene in het vorige jaar met het hoofdcomité van het Ned. Roode Kruis gesloten overeenkomst, het herstellingsoord "Heideheuvel" te Hilversum, ten dienste van deze vereeniging is gesteld en derhalve als herstellingsoord voor vrouwen en kinderen voetloepig is gesloten.

Tegen prijsopdrijving.

565 — De Rotterdamsche autoriteiten hebben ingegrepen bij een meelhandelaar die te hooge prijzen vroeg; hij moest deze aanmerkelijk verlagen.

Uit Maastricht worden Duitsche gewonden per trein

naar Nijmegen vervoerd, om aldaar te worden verpleegd.

570 **Het nut van de Bioscoop officieel erkend.**

De Opperbevelhebber der land- en zeemacht heeft aan den heer B. A. Mullens, lid der firma Albert Frères, te Amsterdam, vergunning verleend tot het doen van cinematographische opnemingen in militaire stellingen en van bewegingen van troepen door gansch ons land. Bij die vergunning staat uitdrukkelijk vermeld, dat hij zich 575 stipt te gedragen heeft naar de aanwijzingen van den hoogst commandeerende ter plaatse. Die vergunning geeft ook recht op vrij vervoer op de militaire treinen voor den heer Mullens en zijn personeel.

Als grondgedachte tot dit besluit heeft voorgezeten het instructieve, dat er nu en later in gelegen kan zijn bij de oefening van militairen.

580 Er zijn nu reeds eenige opnemingen gedaan. Bij Grave is opgenomen het slaan van een pontonbrug over de Maas, onder bevel van luitenant-kolonel Collette, benevens het overtrekken van die brug door het regiment grenadiers en jagers en de rijdende artillerie met de kanonnen. En dan nog een andere, waaromtrent wij nog geen mededeeling mogen doen. Want iedere opneming moet, met 't oog op publieke 585 vertooningen in bioscoop-theaters, die wellicht spoedig volgen zullen, aan een censuur aan het ministerie van oorlog worden onderworpen.

De firma Alberts Frères is de eenige, aan wie die vergunning is verleend. Gisteren werden te Gronsveld, ten zuiden van Maastricht vlak bij de Belgische grens opnemingen gedaan en morgen zal dit geschieden in de buurt van Hilversum.

590

Uit Enschedé.

— Het Gemeentebestuur van Enschedé heeft een flinken voorraad rogge en meel ingeslagen.

595 Twee zonen van den groot-industrieel G. J. van Heek zijn naar Arnhem vertrokken. Zij stelden zich, elk met een auto, ter beschikking van het legerbestuur.

Aalmoezeniers voor ons leger.

De Tijd van hedenavond meldt het volgende:

600 Het secretariaat van het Aartsbisdom seint ons, dat benoemd zijn tot aalmoezeniers de heeren Tenberge en Hoogstraten, voor het garnizoen Utrecht; Hafkemeijer en Hooglugt voor Amersfoort; Lambert van de Loo en De Boer, voor Arnhem; Van Schaik, voor Harderwijk; Yttewaal, voor Doesburg; Van Galokow, voor Deventer; Gilissen, voor Gorinchem; Eshuis, voor Enschedé; Padberg, voor Ede; Korbeld, voor Huissen; Van Beurden, voor Naarden; Rouwhorst, voor Pannerden.

605 Meerderen volgen wellicht heden. Verder voorzien alle geestelijken in de geestelijke hulp overal, waar het noodig en mogelijk is.

De machinale schoenfabriek der firma J. P. Larsen

hier ter stede, is thans geheel voor militaire doeleinden in gebruik gesteld.

610

De financieele crisis.

Reuter seint uit Londen, dat de Bank van Engeland het disconto teruggebracht heeft tot zes pct.

615

Prins Hendrik te Maastricht.

De Prins ging heden per auto naar Maastricht om zich van de werkzaamheden van het Rode Kruis te overtuigen.

Staat van oorlog in Utrecht.

620

Ook de gemeente Utrecht is met ingang van gisteren in staat van oorlog verklaard.

Laatste Berichten.

Herkenning van gewonden.

625

Men zal zich, zegt de *N. R. Ct.*, het bewonderenswaardig werk herinneren, door prof. Molengraaff (thans te Delft) in den Zuid-Afrikaanschen oorlog verricht, op het gebied van het registreeren van gewonden en gevangenen en het identificeeren van gesneuvelden.

Thans is een volledig stelsel van registratie en identificatie ook voor de hier te lande onder de wapenen geroepen manschappen ingericht.

630

Elke man draagt aan een koordje om den hals een identiteitsplaatje, dat niet alleen zijn naam vermeldt, maar ook het adres, waarheen eventueel bericht van verwonding enz. gezonden kan worden.

In zijn veldzakboekje bevinden zich verder twee berichtkaarten, waarvan er een bij ziekte of verwonding, na invulling van bijzonderheden (over naam, rang, korps, adres, aard van ziekte of verwonding, ernst van den toestand, enz.) gezonden wordt aan het hoofd informatiebureau van het Rode Kruis te 's-Gravenhage, hetwelk eventueel lijsten kan publiceren of inlichtingen geven en dat ten slotte over een volledige statistiek zal kunnen beschikken.

640

TELEGRAMMEN.

De Oorlog.

Manifest van den Duitschen Keizer.

BERLIJN, 6 Aug. Een extra-nummer van den 'Reichsanzeiger' bevat de volgende oproeping van den Keizer aan het Duitse volk:

645

Sedert de grondvesting van het Duitse Rijk is door mij en mijne voorvaderen ernstig er naar gestreefd den wereldvrede te bewaren en in den vrede onze krachtige ontwikkeling te bevorderen. Maar tegenstanders benijden ons de resultaten van onzen arbeid. Alle openlijke en bedekte vijandschap van Oost en West, van over de zee hebben wij tot dusver verdragen in het bewustzijn van onze verantwoordelijkheid.

650

Engeland en Deutschland.

BERLIJN, 6 Aug. Omtrent de demonstraties vóór het gebouw van het Engelsche gezantschap na het bekend worden van de Engelsche oorlogsverklaring is, na een ambtelijk onderzoek, het volgende vastgesteld: Het publiek demonstreerde aanvankelijk slechts door het zingen van vaderlandsche liederen en het aanroepen van personen uit de ramen van het gezantschapsgebouw naar buiten keken en met minachtende gebaren naar de menigte wezen. Enkele minuten daarna werden de menschen op straat uit de ramen met aard en kiezel en Engelsche geldstukjes geworpen. Daarop braken eenigen uit de menigte stukken uit het plaveisel en bombardeerden de vensters. De politie veegde spoedig de straat schoon.

660

Duitschland en Rusland.

BERLIJN, 6 Aug. Het nieuwe prachtige Duitse gezantschapsgebouw te St. Petersburg (gebouwd door den modernen bouwmeester prof. Peter Behrens - Red.) is geheel vernield. Men tracht dit te verontschuldigen door de bewering, dat grootvorst Konstantijn door Duitschers werd mishandeld, en dat de trein van de Tsaritsa-weduwe werd aangehouden. Beide beweringen zijn absoluut onwaar. De Tsaritsaweduwe is bij aankomst in haar extra-trein te Berlijn eerbiedig ontvangen door vertegenwoordigers van het departement van buitenlandsche zaken, den generalen staf en het ministerie van spoorwegen. De trein werd door het oostelijke gebied, dat in oorlogstoestand verkeert, door Sleeswijk-Holstein naar Denemarken geleid. Dit geschiedde uit beleefde voorzorg tegenover de hooge reizigster. Evenzoo is grootvorst Konstantijn op zijn

670

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

reis door Duitschland volstrekt niet mishandeld, maar integendeel in geen enkel opzicht lastig gevallen.

675

Een ultimatum van Duitschland aan Italië?

BERLIJN, 6 Aug. Het gerucht dat in vijandelijke gedeelten van het buitenland is verbreid over een ultimatum door Duitschland aan Italië gesteld, is gelijk vanzelf spreekt, geheel uit de lucht gegrepen.

680

[Het Nieuws van den Dag, No. 13706]

AAN MIJN VOLK

685

"BID EN WERK".

O volk, mijn dierbaar volk, de noodstorm woedt rondom
En alle moeite zal het kosten hem te weren;
Mislukt dit ons, dan valt de troon der Vrijheid om
Na 'n eeuw van bloei! Wij, vrijen, moeten 't knecht-zijn leren!

690

Sta pal, mijn volk, in eensgezindheid ligt de kracht:
Wij willen vrij zijn in ons eigen land als zonen
En dochtren van een volk, dat schiep met mannemacht
Dit land ten burcht, waar Vrijheid 't allerliefst ging wonen.

695

Nu onze weerbare zonen heengetrokken zijn,
Elk op zijn post door onze Koningin geroepen,
Nu wij aan 't werk ook, mannen, vrouwen, groot en klein!
Doen wat te doen valt! Steun met daden onze troepen!

700

De boer mist volk voor 't oogsten, ziet met zorg in 't rond!
Wat zal hij zonder paarden, zonder kar beginnen?
Jongens, een rijke oogst zit op en in de grond:
Veel rappe handen moeten snel dit voedsel winnen.

705

Beoefenaars der sport, op, toon nu, dat zij gaf
Vlugheid van blik, rapheid van doen, doortasten en volharden:
Wordt estafette, ren te fiets de wegen af;
Geef rust, waar zorg en wanhoop 't kleine brein verwarden!

710

Vrouwen en meisjes, kalm uw zielskracht nu getoond!
Geef rust aan uw omgeving, kloekheid aan uw broeders.
Vrienden en zonen, toon, dat in u geestkracht woont
Als ons Historie meldt als deel van uwe moeders.

715

Uw vrije tijd besteed aan Staat of Rode Kruis:
Wie weet, of gij uw eigen dierbaren niet verplegen,
Verschaffen moet een rust als in hun eigen thuis:
Uw opgewekte geest zij 't hele volk ten zegen.

720

Vaders, grootvaders, kloek de hand aan 't roer van staat:
Wie achterblijven moet gij voor gebrek bewaren.
Zorg dat ge uw jongren toont, bij 't scheiden, goed gelaat
Geef troost, berusting, als daar komen droeve maren!

725

Aan 't werkt! Wij zien in der Regering kloeke daân,
In 't kranig voorgaan onzer dierbare Koninginnen
Een wijzer naar den weg, die elk dient in te slaan
Met luid 'Oranje boven!' eer hij 't werk beginne.

730

Mijn volk, daar spreekt vooral een stem uit vroeger tijd:
Het forse "Bid en Werk" dring diep in onze zielen
Geef elk zijn denken aan de Hoogste Majesteit!
Is God voor ons, wie kan dan Nederland vernielen!

735

J. B. SCHEPERS.

Haarlem, 4 Augustus 1914.

740 **Eerste Blad.**

TELEGRAMMEN.

DE oorlog.

Manifest van den Duitschen Keizer.

745 BERLIJN, 6 Aug. Een extra-nummer van den "Reichsanzeiger" bevat de volgende oproeping van den Keizer aan het Duitse volk:

750 Sedert de grondvesting van het Duitse Rijk is door mij en mijne voorvaderen ernstig er naar gestreefd, den wereldvrede te bewaren en in de vrede onze krachtige ontwikkeling te bevorderen. Maar tegenstanders benijden ons de resultaten van onze arbeid. Alle openlijke en bedekte vijandschap van Oost en West, van over zee, hebben wij tot dusver verdragen in het bewustzijn van onze verantwoordelijkheid en onze kracht. Nu echter wil men ons verdeemoedigen. Men verlangt dat wij, met de armen over elkander geslagen zullen toezien hoe onze vijanden zich uitrusten tot een arglistigen overval. Men kan niet dulden dat wij met vastberaden trouw onzen bondgenoot ter zijde staan, die strijdt om zijn positie als groote mogendheid en met wiens vernedering ook onze macht en onze eer verloren gaan. Zoo moet dan het zwaard beslissen. In vollen vrede overvalt ons de vijand.

755 Daarom: op! te wapen! Elke aarzeling, ieder talen ware verraad aan het vaderland! Het gaat om het zijn of niet-zijn van ons Rijk, dat onze vaderen hebben gegrondvest. Het gaat om het zijn of niet-zijn van de Duitse macht en het Duitse wezen!

760 We zullen ons verweren tot den laatsten ademtocht van man en paard. Wij zullen dezen kamp aangaan ook tegen een wereld van vijanden. Nooit in Deutschland wanneer het eensgezind was overwonnen.

Voorwaarts met God, die met ons zal zijn gelijk Hij het was met onze vaderen!

WILHELM.

765 Berlijn, 6 Aug. 1914.

Engeland en Deutschland.

770 BERLIJN, 6 Aug. Omtrent de demonstraties vóór het gebouw van het Engelsche gezantschap na het bekend worden van de Engelsche oorlogsverklaring is, na een ambtelijk onderzoek, het volgende vastgesteld: Het publiek demonstreerde aanvankelijk slechts door het zingen van vaderlandsche liederen en het aanroepen van personen, die uit de ramen van het gezantschapsgebouw naar buiten keken en met minachtende gebaren naar de menigte wezen. Enkele minuten daarna werden de menschen op straat uit de ramen met zand en kiezel en Engelsche geldstukjes geworpen. Daarop braken eenigen uit de menigte stukken uit het plaveisel en bombardeerden de vensters. De politie veegde spoedig de straat schoon.

780 LONDEN, 6 Aug. Bij het Lagerhuis is een ontwerp ingediend voor aanvullende credieten ten behoeve van de indienststelling van 67,000 marine officieren, voor een termijn eindigende met 31 Maart 1915.

Duitschland en Rusland.

785 BERLIJN, 6 Aug. Het nieuwe prachtige Duitse gezantschapsgebouw te St. Petersburg (gebouwd door den modernen bouwmeester prof. Peter Behrens - Red.) is geheel vernield. Men tracht dit te verontschuldigen door de bewering, dat grootvorst Konstantijn door Duitschers werd mishandeld, en dat de trein van de Tsaritsa-weduwe werd aangehouden. Beide beweringen zijn absoluut onwaar. De Tsaritsaweduwe is bij aankomst in haar extra-trein te Berlijn eerbiedig ontvangen door vertegenwoordigers van het departement van buitenlandsche zaken, den generalen staf en het ministerie van spoorwegen. De trein werd door het oostelijke gebied, dat in oorlogstoestand verkeert, door Sleeswijk-Holstein naar Denemarken geleid. Dit geschiedde uit beleefde voorzorg tegenover de hooge reizigster. Evenzoo is grootvorst Konstantijn op zijn reis door Deutschland volstrekt niet mishandeld, maar integendeel in geen enkel opzicht lastig gevallen.

795

Oostenrijk en Rusland.

WEENEN, 6 Aug. Een extra-blad van de *Wiener Ztg.* meldt:

800 Op allerhoogst bevel werd den Oostenrijksch-Hongaarschen gezant te St. Petersburg op 5 Aug. opgedragen aan den Russischen minister van buitenlandsche zaken de volgende nota te richten:

"Met het oog op de dreigende houding der Ruslanden bij het conflict tusschen de Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie en Servië, en gezien het feit dat Rusland als gevolg van dit conflict volgens mededeeling van het Kabinet te Berlijn, de

805 vijandelijkheden tegen Duitschland te openen en dit rijk dus met Rusland in oorlog is, beschouwt Oostenrijk-Hongarije zich eveneens als in oorlog met Rusland."

Een ultimatum van Duitschland aan Italië?

810 **BERLIJN**, 6 Aug. Het gerucht dat in vijandelijke gedeelten van het buitenland is verbreid over een ultimatum, door Duitschland aan Italië gesteld, is, gelijk vanzelf spreekt, geheel uit de lucht gegrepen.

Verspreide berichten.

815 **BERLIJN**, 6 Aug. Uit München wordt gemeld, dat de Koning en de Koningin van Beieren elk 10,000 Mark hebben bijgedragen tot het fonds dat bijeengebracht wordt voor de gewonden en de nabestaanden der gesneuvelden.

820 **NEW YORK**, 6 Aug. De dreadnought 'Florida' verliet de marinewerf te Brooklyn met verzegelde orders, waarschijnlijk om buiten de haven stand te houden, ter strengste handhaving der neutraliteit.

825 **LONDEN**, 6 Aug. Reuter verneemt, dat zes leden van de Zuid-Afrikaansche weerbaarheid, nl. drie Hollandsche Afrikaanders en drie Engelschen, die sedert eenigen tijd onderricht hebben genoten bij het koninklijk vliegerskorps, met toestemming van de regeering van de Z.-A. Unie, hunne diensten hebben aangeboden aan het Departement van Oorlog. Dit is door de Engelsche overheid dankbaar aanvaard, waarna de officieren in actieven dienst bij het vliegerkorps zijn ingedeeld. Dit geeft slechts een klein blijk van de geestdrift van de Zuid-Afrikaners, zoowel Hollanders als Britten, en van hun oprechte gezindheid tot het moederland. Die geest is in het bijzonder merkbaar bij vele Zuid-Afrikaners van Hollandsche afkomst die met nadruk vragen hoe zij het Britsche rijk in deze crisis van dienst kunnen zijn.

830 **ST. PETERSBURG**, 6 Aug. Na het bericht dat de oorlog tusschen Engeland en Duitschland was uitgebroken, hebben de gezanten van Engeland en Frankrijk te middernacht een plechtige godsdienstoefening bijgewoond in de Fransche kerk van Onze Lieve Vrouw, ten behoeve van de legers van Frankrijk, Rusland en Engeland.

840 **SOFIA**, 6 Aug. De gewezen ministers uit het kabinet-Stamboelof, die in staat van beschuldiging werden gesteld, hebben bij den Sobranje het verzoek ingediend om de vervolging op te heffen. Zij beroepen zich er op dat het besluit van de Kamer tegen het reglement van orde is geweest.

845 **BERLIJN**, 7 Aug. Naar uit Metz wordt gemeld weerspiegelt zich het stijgende vertrouwen in de veiligheid der spaarbankgelden en de slagvaardigheid van het leger in de toenemende inleggingen, bijv. de laatste dagen 110,000 Mark. De "Metzer Zeitung" geeft op grond van verschillende inlichtingen de voortreffelijke stemming weer der plichtsgetrouwe van ouder-op-ouder Lotharingsche reservisten en landweermannen.

BUITENLANDSCH NIEUWS.

De oorlog.

850 **Op het slagveld.**

Het volgend verhaal geeft een correspondent van het *Handelsblad*, die den rit met een Roode-Kruis-auto over het slagveld heeft gemaakt:
Daar lagen ze, langs den weg, de arme kerels, die den vorigen dag nog vol moed waren ten strijde getrokken. Naast elkaar lagen ze in de greppels te verstijven, de stoere uhlanen, velen met de eveneens doodgeschoten paarden naast zich.
855 Zoo was het den geheelen weg langs tot Bernot. Menschen, paarden, koeien, alles lag daar op en langs den weg, in de weide en op de erven van de boerderijen, allen en alles ten offer aan het gruwelijk bedrijf, dat daar werd afgespeeld. Op het laatst, als daar weer iets groenachtigs op den weg schemerde, als daar weer zoo'n mooie uniform met het bebloede doode gezicht van zoo'n armen kerel te zien zou komen, wendde ik het gezicht af. Neen, dat niet meer! Zoo kwamen we in Bernot, een dorpje van naar schatting 2 à 3000 inwoners. Maar niet een van hen was te zien. Het heele dorp reden we door zonder een menselijk wezen op te merken. Overal de stilte des doods. Niets, niets dan hier en daar wat kippen die de vernielde huizen in en uit vlogen, door de kapot geramde deuren en vensters. Welk een angstige beklemdeid dat geeft bij lachende zonneshijn: een bloeiend dorp zonder een menselijk wezen!
860 Verder voortsnellende langs de heerlijkste landwegen, berg op, berg af, zagen we links en rechts nog de boerderijen branden. In Dalhem was het al niet veel anders dan in Bernot. Eenzaam slechts zat daar een jong meisje voor een café. Wat daar in dat

870 kind omging! Weder passeerden we een groote Duitsche troepenmacht. Hoeveel er daar
wel gekampeerd waren, het is onmogelijk te zeggen. Maar het waren er duizenden en
duizenden. Zoo kwamen we ten slotte in Argenteau, waar de meeste Duitsche gewonden
waren ondergebracht.
En hoe? Wij mochten slechts medenemen een zwaar gewonde en natuurlijk slechts zoo
875 eene die nog vervoerd mocht worden. Men wilde ons er direct twee medegeven, maar
daarvoor was in onzen betrekkelijk kleinen auto geen plaats. In een grooten
ouderwetschen hooiwagen lagen ze naast elkaar, tien of twaalf, hoeveel weet ik niet
precies, allen zwaar gewonden, voor wie men nog geen onderdak had kunnen vinden.
880 Voorzichtig werd een der mannen met een vreeselijke schotwonde in het hoofd uit den
wagen getild en in onzen auto overgedragen. Van 's nachts drie uur af had de arme
kerel in den wagen gelegen met niet meer dan een eerste noodverband om het gruwelijk
verwonde hoofd en zijn kameraad, die hem hielp overdragen, vertelde, dat van de
geheele compagnie van 250, die aan de bestorming van die hoogte daar op den Krijtberg
885 (vermoedelijk Dalhem of Terreur) hadden deelgenomen, slechts 12 man ongedeerd waren
teruggekeerd. Van de anderen waren de meesten gesneuveld, anderen zwaar gewond en
terwijl we nog even toefden werd daar een man uit een huis gehaald en met de handen
in de hoogte aan nauwkeurige fouilleering onderworpen. Zoo gaat het met een ieder die
niet héél héél goede legitimatie-papieren heeft en wee den ongelukkige die in het
890 bezit van een vuurwapen wordt aangetroffen. Zonder eenigen vorm van rechtspleging
wordt hij gefusilleerd.

De vloten.

De maritieme medewerker van de *Times* geeft eenige beschouwingen over de Engelsche
vloot in de Middellandsche Zee. Algemeene beschouwingen over den toestand op dit
895 oogenblik laat hij voorafgaan.
"Bijna alle geruchten van de laatste dagen blijven onbevestigd," schrijft hij. "Wat
de Noordzee betreft, het blijkt niet, dat zich daar Fransche oorlogsschepen bevinden,
en wat de Engelsche vloot betreft, het zou niet vaderlandslievend zijn om haar
samenstelling en verdeeling te beschrijven. Men zegt, dat de *Breslau*, een Duitsch
900 kruiser, de Algiersche kust, o.a. het bloeiende stadje Bona, beschoten heeft. Ook de
Augsburg bevindt zich in de Middell. Zee. Deze schepen zijn zeer snelvarende
kruisers, maar zij zullen niet in staat zijn dit spelletje dikwijls te herhalen. De
grootte gewapende kruiser *Goeben* bevindt zich, naar thans vastgesteld is, ook in de
Middellandsche Zee en de Britsche kruisers houden hem in het oog.
905 "Het is negen jaar geleden sinds de laatste groote zeeslag geleverd is, die van
Tsoesjima (tusschen de Russen en Japanners) en in dien tusschentijd heeft er een
ongeloofelijke ontwikkeling plaats gehad, wat betreft den bouw, bewapening en
uitrusting van al onze nieuwe oorlogsbodems. Destijds bestonden er nog geen
Dreadnoughts; de zwaarste kanonnen waren stukken van 12 inches, maar geen enkel schip
910 voerde er meer mee dan vier. Gevechten werden geleverd op een afstand van bijv. 4 KM.
maar het was niet wenschelijk op veel grooteren afstand reeds voeling met elkaar te
krijgen. Ook de ontwikkeling van het torpedo-stelsel was niet met den tegenwoordigen
toestand te vergelijken. De afstand waarop een torpedo gebruikt kon worden bedroeg
hoogstens 3 K.M. en thans kan men wel spreken van een afstand van 4 à 5 K.M. De
915 onderzeeër als aanvallend wapen bestond destijds nog niet.
'Thans bevinden zich niet minder dan 10 Dreadnoughts in de vloot.' (De Britsche vloot
in de Middellandsche Zee wel te verstaan. De geheele Engelsche vloot telt veel meer
dan 10 Dreadnoughts) en elke Dreadnought is gewapend met 10 kanonnen van 13.5 inches,
die projectielen kunnen afvuren van 1.25 Engelsche ponden met een snelheid van twee
920 goed gerichte schoten per minuut. En bij eenigszins gunstig weer kunnen deze kanonnen
vuren over een afstand van 8 K.M. En zulke kanonnen bezit geen marine ter wereld,
behalve de Engelsche. Deze slagschepen zijn, evenals hun zuster-Dreadnoughts, die
gewapend zijn met de kanonnen van 12 inches, onmetelijk veel machtiger, beter
beschermd en sneller dan de beste schepen die bij Tsoesjima slaags geweest zijn.
925 Ondanks de meerdere snelheid en kracht van de torpedo, die thans binnen 4 minuten
tijds een object op een afstand van 4.5 K.M. bereiken kan en die daarbij een lading
draagt van meer dan 300 pond ontploffingsstoffen, zouden er toch meerdere van zulke
projectielen nodig zijn om een groot modern slagschip geheel buiten gevecht te
stellen.
930 En niet alleen de slagschepen zijn dusdanig verbeterd, ook de volgende categorie van
oorlogsschepen. In het type-*Lion* hebben wij een klasse van schepen met de snelheid
van een kruiser en de bewapening van een lineschip.'

Hoe België mobiliseerde.

935 Een bijzondere berichtgever van de 'Vlaamsche Gazet' beschrijft de indrukken, die hij

te Namen opdeed, aldus:

Namen! Het lieve Maasstadje, dat zich zoo heerlijk aan 't optooien was voor het bezoek van den vorst, heeft plotseling de koortsige drukte gekregen van een vesting in oorlogstijd.

940 Zaterdag wemelde de plaats voor het station van duizenden soldaten. Het was een onophoudelijke stroom van, uit de treinen, over 't plein en de straten in naar 't soldatenkwartier.

Wat een bonte menigte! Koppen uit alle hoeken van het land: de ruw uitgesneden boerenkop uit Vlaanderen met verdwaasd zoekende oogen, de schertsende Waal, de 945 luidruchtige Brusselaar, het ernstige bedaarde gelaat van intellectueelen. Ook paters en pasters uit alle hoeken van het land.

En in de herbergen! Er waren heele schetsboeken vol te krabbelen voor een schilder. Uit grauwe handdoeken kwamen reusachtige boterhammen, gesneden in de Vlaamsche 950 pachthoeve, met een dik stuk spek er tusschen en hardgekookte eiers.

Uit de stad gaat een gegons op als een bijenzwerm. Er hangt iets in de lucht, dat niet te beschrijven is. Er gaat een rilling door de harten, die evenwel verborgen wordt door een geestigen zet of een vroolijk deuntje.

Hier is de soldatenwijk. Het hospitaal, de kazernen. Een geharrewar van belang. Bevelen klinken, stemmen vragen, wapens rinkelen, trompetten schallen. De troepen 955 slaan hier reeds in gelid. Tusschen de bont gekleede soldaten staat er een Vlaamsche boer zonder uniform. Links houdt hij 't geweer met de hand omkneld, de hand, die gisteren nog de spa hanteerde. Hier is men bezig blikken doozen uit te delen, daar bezwijken de manschappen schier onder de tot barstens toe gevulde zakken.

In de kazerne der lansiers. De stofferige koer is vol paardenvolk. Fier staan de 960 paarden te trappelen. De mannen in een wijd vierkant. De bevelhebber schouwt zijn volk. Klaroengeschal. Het vaandel wordt vertoond, een hoezee klinkt uit honderden monden. En buiten in de straat, bij 't wegrijden, jubelt het geestdriftige volk. Men .denkt hier nog aan de rampen, die den geboortegrond bedreigen. Er is een

965 fierheid van te gaan, daar waar het heil van allen het vergt. We nemen de electriche tram langs de Maasvallei, naar Wepton, Profondeville. Geen reizigers meer. Allen hebben de plaats verlaten. We kloppen aan de deur van een hotel. Niemand te huis. In het eenige waar de deur geopend is vinden we plaats in overvloed. En bij zulk mooi weer! Wat loopt de Maas daar stil, kalm tusschen haar grootsch beboschte oevers. Heerlijk ligt daar het torentje van Wépion in de Maas weerspiegeld; prachtig de 970 velden daarboven met in de zon den gouden oogst. Midden in 't rimpelende water zit kalmpjes een visscher in zijn schuitje. Maar is oorlog nu mogelijk, vraagt ge u daarbij. Dat idee vloekt met de zonnige natuur. Wie dit begrijpt moet voor vrede zijn.

O kon een dichter, een kunstenaar nu tot de menschen gaan! Maar wie denkt nu nog 975 daaraan? Vanmorgen was ik op weg naar het Salon van Brussel. Nu zit ik hier in de Maasvallei te mijmeren over het lot van Europa.

Rust hier overal. Laat ons nochtans met de schuit oversteken. Daar achter de groene bosschen verscholen ligt het fort van Dave. Wij klimmen langs den boschweg. Eindelijk 980 staan we voor de omheining. Ver overzien we hier de vallei. Een schildwacht duikt op Drie manschappen houden ons tegen. Na veel uitleg worden we doorgelaten. Nu weer wat gedaald naar de ruïne van Dave. Overgetelijk is hier de avond van op die hoogte. Een

985 avond van vrede met opkomende maan en nevelsluiers voor de beboschte oevers. Daar wordt het schetsboek voor den dag gehaald, maar geen tien minuten later ritselt er wat in de struiken ten allen kant en een twaalfstal soldaten springen op ons vijftal toe. Men hield ons voor spions. Verontschuldgingen van weerskanten en de rust is hersteld. Ja, de streek is prachtig verdedigd. Alles is in regel.

BINNENLANDSCH NIEUWS.

Ter voorkoming van een Moratorium.

990 Gisterenavond is in zijn departementsgebouw de door Minister Treub belegde conferentie gehouden met het consortium voor den geldhandel, de presidenten van den Prov. Bond van Effectenhandelaren, van de Vereenigingen voor den Effectenhandel te Amsterdam en Rotterdam, den Middenstandsbond, 5 vertegenwoordigers van Kamers van Koophandel en andere financieele specialiteiten, o. a. het Tweede Kamerlid dr. Bos, 995 en den president der Ned. Handelsmaatschappij, de heer van Aalst, ten einde tot overeenstemming te geraken tusschen geldgevers en credietbehoefigen zonder tot een moratorium te behoeven over te gaan. Zij werd bijgewoond door het hoofd van de afdeeling handel van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, mr. Everwijn.

1000 De bijeenkomst duurde tot ongeveer kwartier voor twaalf. Omtrent het resultaat der bijeenkomst zal heden een nadere mededeeling worden verstrekt.

Het nieuwe papieren geld.

1005 Een gisteravond verschenen buitengewone *Staats-Courant* bevat de wetten betreffende, amnestie en uitgifte van zilverbons, benevens het Kon. besluit tot vaststelling van den uiterlijken vorm en van de hoeveelheid van elke soort der uit te geven zilverbons.

1010 Uit dit besluit blijkt dat de kleur van ondergrond vignet en rand is: lichtbruin voor de bons van fl, lichtblauw voor die van f2.50 en lichtgroen voor die van f5, en de cijfers resp. zijn donkerbruin, donkerblauw en donkergroen. De achterzijde der bons wordt niet bedrukt.

1015 Uitgegeven zullen worden ten hoogste tien millioen zilverbons van een gulden, vier millioen van twee-en-een-halven gulden en een millioen van vijf gulden, dus totaal voor een bedrag van 25 millioen gulden, welk bedrag wordt uitgegeven naar gelang daaraan de behoefte blijkt te bestaan.

Tweede Blad.

BUITENLANDSCH NIEUWS.

De algemeene toestand.

1020 Op het oogenblik dat wij schrijven duurt de tegenstand van Luik nog voort: de Duitschers hebben het fort Fléron vermeersterd, misschien het fort de Liers tot zwijgen gebracht, maar van de verovering van andere forten is nog niets gemeld en Luik kan zich derhalve wellicht nog eenigen tijd staande houden. Voorts is de beschieting van Namen niet bevestigd, zoodat men moet aannemen, dat ook dit een der

1025 talrijke valsche berichten is geweest waarvan de lucht dezer dagen vol is. Het succes, dat de Duitschers aan de Belgische Maaslinie te boeken hebben, bepaalt zich derhalve tot dusver tot de verovering van het fort Fléron en het overtrekken van de Maas ten noorden van Visé. Ook elders hebben de Deutsche troepen sedert de berichten van het begin dezer week geen vorderingen gemaakt, en al zou het dwaasheid zijn te

1030 zeggen, dat hiermee vaststaat dat de Deutsche veldtocht ongunstig heeft ingezet, het treft niettemin gansch Europa, dat Zondag j.l. reeds Luxemburg bezet was door Deutsche troepen en thans, vijf dagen later, de Duitschers nog niet verder staan dan om de stelling van Luik. En in Duitschland zelf schijnt men ook wel te voelen, dat

1035 dit op de bevolking, die zich immers veertig jaar lang er op voorbereid heeft dat als het weer "los zou gaan" op de Franschen de overwinningsbulletins van den eersten dag af zouden komen binnenzwermen, een slechten indruk moet maken: vandaar de herhaalde keizerlijke manifesten en de geruststelling omtrent de werkzaamheid der Zeppelins. Ook de deskundige strategen vinden het van groot belang, dat de Duitschers zoo

1040 betrekkelijk lang opgehouden worden aan de Maas-linie, want ook thans weer wordt van meer dan een zijde bevestigd, dat 't Deutsche veldtochtsplan geheel gebaseerd is geweest op de zeer snelle vernietiging van Frankrijk in den tijd dat Rusland mobiliseert. Voor die mobilisatie mag men volgens sommige deskundigen wel een maand of meer rekenen, en Duitschland zou dus tot September tijd hebben voor zijn Franschen veldtocht, maar dan dreigt ook groot gevaar aan den Oostkant, en moet er een groote

1045 troepenmacht aan het westen onttrokken worden. Iedere dag is derhalve voor Duitschland goud waard, en het zal alles op haren en snaren zetten om met de forten aan de Maas-linie zoo spoedig mogelijk af te rekenen.

Stuurt Engeland een leger naar het vasteland?

1050 Gelijk wij gisteren door aanhaling van persstemmen aantoonde, was tot op eenige dagen geleden de stemming in Engelsche regeeringskringen ongetwijfeld ongunstig voor de uitzending van een expeditie-corps. Maar het kan wezen, dat het onverwachte succes der Belgen in het tegenhouden van den Duitschen opmarsch de Londensche strategen van meening heeft doen veranderen en er alsnog tot de uitzending van een korps wordt

1055 besloten.

Nicholson, de parlementaire berichtgever der *Daily News*, zegt zeker te weten, dat er toe besloten is, en een bericht van de *Indépendance Belge* van Woensdagavond gaat reeds veel verder: het blad weet uit zekere bron, dat Schotsche regimenten geland zijn op een plaats aan de Belgische kust die het blad liever niet noemt, en voorts

1060 dat officieren van den Britschen generalen staf in Brussel gekomen zijn om over den gezamenlijken veldtocht te overleggen. Dat laatste bericht zal vermoedelijk wel voorbarig zijn, want Woensdag had Engeland nog maar juist den oorlog aan Duitschland verklaard en het leger was nog niet gemobiliseerd. Maar dat neemt niet weg, dat er teekenen zijn, die de uitzending van de 150,000 man van het Britsche expeditiekorps

1065 waarschijnlijker maken. Ten eerste de verschijning van een officier van den Franschen legerstaf in Londen en ten tweede minister Kitchener's aanvraag aan het Britsche parlement om het leger te vergrooten met niet minder dan een half millioen man. Dat

1070 laatste wijst er immers op, dat men het territoriale leger dermate wil uitbreiden, dat het expeditie-corps van 150,000 man, 't welk in het kamp van Aldershot min of meer gereed staat, gemist kan worden. En de verschijning van den Franschen staf-officier schijnt een teeken, dat er tusschen de militaire overheden in Engeland en Frankrijk niet alleen wordt beraadslaagd over een gemeenschappelijke actie te water, maar ook over een veldtochtplan te land.

1075 Gaat Engeland inderdaad over tot de uitzending van zijn leger, is het dan niet of de dagen van een eeuw geleden herleven, waarbij dan Duitschland in Frankrijk's plaats zou zijn getreden?

1080 Voor ons is het natuurlijk van het grootste belang, of en zoo ja, waar het Engelsche leger aan land gezet zou worden, omdat het, gelijk bekend, voor Engeland veel voor zou hebben, dit via de Nederlandsche Schelde te doen. Wij willen er echter op wijzen dat in de beschouwingen der Belgische pers welke wij hierover lazen, er steeds van werd uitgegaan, dat, hoe groot het voordeel daarvan ook wezen mocht voor Engeland en België, het vanzelf spreekt dat Engeland deze schending van onze neutraliteit niet zal begaan, omdat het zich daardoor aan dezelfde fout zou schuldig maken, die het Duitschland ten aanzien van België verweten heeft en waarvoor het den oorlog met

1085 Duitschland begonnen is. Men verwacht in België algemeen het Engelsche leger, dat de wakkere Belgen zal komen helpen, maar men vermoedt dat het 't zij in Ostende, 't zij in Zeebrugge geland zal worden, 't zij in Calais of Boulogne, vanwaar het dan over land naar het oorlogsterrein vervoerd zou kunnen worden. Het laatste zou inderdaad vóór hebben, dat de zeereis – die immers niet zonder gevaar is voor de

1090 transportschepen, nu de Duitsche vloot nog niet verslagen is – op deze wijze het kortst en het veiligst zou zijn.

Een Belgische opvatting van den toestand.

1095 Woensdagmiddag schreef Roland de Marès het volgende over den toestand van toen in de *Indépendance Belge*. Tot dusver is die toestand nog weinig veranderd:

De heer Asquith heeft in het Britsche lagerhuis medegedeeld, dat Engeland aan Duitschland een termijn tot middernacht van Dinsdag op Woensdag had gegeven om het Belgisch gebied te ontruimen. Omdat Duitschland niet voldeed aan die sommatie, heeft Engeland Duitschland den oorlog verklaard. Engeland komt derhalve van den eersten dag der vijandelijkheden af tusschenbeide met al zijn krachten te land en ter zee tegen Duitschland. De vorm dier tusschenkornst is van het grootste belang, want het gaat thans niet meer slechts daarom dat de

1100 Engelsche vloot de Fransche Atlantische kust zal beschermen, maar de formidabele Britsche vloot die meer dan 200 groote gevechtseenheden telt, zal een aanvallende beweging ondernemen. Bovendien zal het Britsche expeditie-korps, dat men schatten kan op 150.000 man, zonder

1105 twijfel op het vasteland worden ontscheept. En zelfs afgezien daarvan zullen wij, zoodra wij willen, een Fransche legermacht ten onzent hebben, waardoor wij in staat zullen zijn, weerstand te bieden aan alle aanvallen. Het gaat er voor ons dus om, dapper en krachtig den eersten schok te doorstaan aan de linie van de Maas. Welnu, wij hebben het volste vertrouwen! De Duitschers zijn onthutst door de weigering van generaal Leman om Luik over te geven. Zij

1110 verwachtten dezen krachtigen weerstand van België niet, en deze onvoorziene hindernis brengt al hun voorbereidingen in de war. De bruuske aanval dwars door België op de Fransche noordgrens mag men thans als belangrijk bemoeilijkt zoo niet gebroken, beschouwen.

De Fransch-Engelsche afspraak van 1912.

1115 Men publiceert thans de wisseling van brieven, die den 22en en 23en Nov. 1912 plaats gehad heeft tusschen Sir Edward Grey en den Franschen gezant in Londen. Aanleiding ertoe is blijkbaar de crisis geweest die na de overwinningen der Balkanstaten op Turkije in Europa uitbrak, toen de Donaumonarchie Servië zijn uitweg naar zee misgunde. De vrede is toen behouden gebleven, maar de oorlog heeft gedreigd, en in de

1120 verwachting dat hij uitbreken zou is blijkbaar deze briefwisseling gevoerd. Grey schrijft dan aan Cambon, dat de verdeling der Britsche en Fransche vloot over den aardbodem wel is waar niet berust op een overeenkomst tot onderlinge hulp, maar dat het niettemin van belang kan zijn, om ingeval een derde mogendheid Frankrijk of Engeland zonder reden aanviel, te weten op welke wijze beide vloten elkander zouden

1125 kunnen steunen. Grey accepteert dan het voorstel, om, indien dit geval intreedt, of als Frankrijk en Engeland de verstoring van den Europeeschen vrede mochten duchten, beide regeeringen onmiddellijk zullen onderzoeken of zij samen zullen gaan, en zoo ja, dan zullen de beide staven terstond kennis nemen van elkanders plannen. Cambon herinnert in zijn antwoord Grey eraan, dat in de laatste jaren de staven van

1130 beide landen herhaaldelijk elkander geconsulteerd hebben over een eventueele samenwerking in een oorlog, maar dat die besprekingen inderdaad geen der beide naties binden. Voorts bevestigt hij de aanneming van het voorstel door Grey. Vermoedelijk worden deze nota's thans gepubliceerd, omdat het daarin voorziene geval ingetreden is en derhalve thans overleg gepleegd wordt over een gemeenschappelijke

1135 actie.

De proclamatie van Koning Albert.

Ziehier de proclamatie van den Koning der Belgen aan zijn troepen:
Aan het leger der Natie!

1140 *Soldaten!*

"Zonder de minste uitdaging van onzen kant, heeft een gebuur, trotsch op zijne macht, de traktaten verscheurd die zijn handteeken dragen en den grond onzer vaderen geschonden.

"Omdat wij waardig zijn geweest van ons zelven, omdat wij geweigerd hebben onze eer op te offeren, valt hij ons aan. Maar de heele wereld staat in bewondering voor onze loyale houding. Dat zijn eerbied en zijne achtung u opbeuren in deze opperste oogenblikken!

1145 "Hare onafhankelijkheid bedreigd ziende, heeft de natie gesidderd en hare kinderen zijn naar de grens gesneld. Dappere soldaten van eene heilige zaak, ik heb vertrouwen in uwe hardnekkige dapperheid en ik groet u in den naam van België.

1150 "Uwe medeburgers zijn fier over u. Gij zult zegepralen, want gij zijt de kracht in dienst van het recht.

"Cesar heeft tot uwe voorouders gezegd: Van al de volkeren van Gallië zijn de Belgen de dappersten.

"Eer aan u, leger van het Belgische volk! Herinnert u voor den vijand, dat gij strijdt voor de vrijheid en voor uwe bedreigde, haardsteden. Herinnert u, Vlamingen, den slag der Gulden Sporen, en gij Walen van Luik, die op 't oogenblik aan de eer zijt, herinnert u de zes honderd Franchimonteezen.

1155 *"Soldaten!*

"Ik vertrek uit Brussel om mij aan uw hoofd te stellen.
"Gedaan ten Paleize van Brussel, op 5 Augustus 1914.

1160 "ALBERT".

In Antwerpen.

Het *Hbl. v. Antwerpen* schrijft het volgende over de stemming in de stad bij 't vernemen van den Duitschen inval:

1165 "De stad had gisterenavond een aanzien, zooals wij nog nooit beleefd hebben. Er was een gewoel en geroep en een gezang op straat, waarbij de ergste kieswoeling van vroegere jaren verbleekte.

Bij het vernemen van den inval der Duitschers in België was het eene algemeene opwelling van vaderlandsliefde bij de bevolking en het was wel te vreezen dat het tot eene uitbarsting zou komen.

1170 De opstootjes tegen de Duitschers begonnen reeds van op de Beurs. Zoo kwam het dat er op de Meir verschillende groepen werden gevormd. Een Duitscher beging de onvoorzichtigheid een hard woord voor de Belgen te laten hooren. In een oogenblik viel men hem te lijve en zonder de tusschenkomst der politie zou hij er maar aardig afgekomen zijn.

1175 De groepen werden grooter en grooter en er werd een stoet gevormd van honderden personen waartusschen vele vrouwen en waarvan de meesten van vlaggetjes voorzien waren. Allen hadden een lintje of strik met de nationale kleur in het knoopsgat steken. Verschillende magazijnen hebben gansch den namiddag soortgelijke strikjes of lintjes uitgedeeld.

1180 Dat de hier wonende Duitschers juist niet op hun gemak waren, laat zich begrijpen. En met reden.

De groote groep manifesteerders trok naar de De Keyzerlei op. Voorbij de Banque Française komende, werd geroepen de vlaggen op te steken, waaraan dadelijk werd toegegeven, onder het gejuich der menigte.

1185 Het uitsteken der vlaggen was reeds van in den namiddag begonnen en voor het avond was werd in de middenstad geen huis meer gevonden, waaraan men de nationale driekleur niet zag wapperen. Antwerpen scheen in volle feest te zijn.

Telkens wanneer groepen binnengeropen soldaten werden ontmoet, was het een algemeen gejuich onder de manifesteerders, die maar altoos voortgingen de Brabançonne of Naar Wijd en Zijd zingende en ook de Marseillaise.

1190 Voor een magazijn werd op aandringen der menigte een vlaggestok, van de Deutsche kleuren voorzien, in de straat geworpen en brak midden door. De twee stukken werden van Belgische vlaggen voorzien en als trofeeën werden ze voorop gedragen.

Aan het Hotel Weber bepaalde het zich met het aanheffen van de Brabançonne. Voort ging het naar de Quellinstraat, waar de Deutsche school is. Bij middel eener ladder, die in een naburig huis werd bekomen, werd hier ook de Deutsche vlaggestok neergehaald. De politie die onmachtig was tegen de steeds aangroeiende menigte, moest zich bepalen met den vlaggestok af te nemen. Erger werd gevreesd, toen de groep zich naar het Deutsche consulaat begaf. Laat ons maar oogenblikkelijk zeggen, dat alles in de grootste kalmte is afgelopen. Er werd wel geroepen dat hooren en zien verging, maar baldadigheden hebben er geen plaats gehad.

1200 De stoet verdeelde zich in verschillende groepen, die de verschillende deelen der stad doorkruisten. Voor het Fransch consulaat was M. Crozier het voorwerp eener langdurige huldebetooging.

Ergere dingen waren te vreezen voor 's avonds, wanneer het janhagel zich in de beweging ging werpen.

1205 Op alle deelen der stad worden groepen gevormd en men hoorde niets anders meer dan:
Wij zijn liever dood dan Duitsch.

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

- Al de Duitschers, die het nog konden gedaan krijgen, heschen de Belgische vlag of deden hun uithangborden of opschriften verdwijnen. Op de De Keyzerlei zou een koffiehuisouder de vermetelheid hebben gehad, de Duitse vlag op te trekken, juist wanneer eene groep manifesteerders passeerde.
- 1210 Deze uitdaging was te kras: de menigte stormde er op los en in weinige oogenblikken zag het lokaal er uit als eene ruïen.
- Waar vooral op gemunt werd, waren de Duitse cafékens van het Schipperskwartier en het havenkwartier. Er werd een groote kuisch van belang gehouden en er was niet veel tijd noodig om al wat niet potdicht gesloten was, kort en klein te maken.
- 1215 Om enkele straten te noemen waar wij een kijkje zijn gaan werpen en waar vooral werd huis gehouden: Schippersstraat, Vingerlingstraat, Oude Manstraat, Brouwersvlet, Jordaenskaai, Keyndersstraat, Vlasmarkt, Groenplaatsstraat, Van Dyckkaai, Cockerillkaai en omliggende straten.
- 1220 De groote koffiehuisen bleven evenmin gespaard. De Weber werd gelukkig in tijds bewaakt door de burgerwacht, maar had wijselijk gevonden, maar te sluiten. In de Anneessenstraat werden ook koffiehuisen waaronder de Flora en de Germania klein gemaakt."
- Manifesteerders hadden ook een paar cafékens in de Volkstraat en nevens de Hippodroom verbrijzeld. Doch nauwelijks waren de ruitenbrekers weg, of al het goede, mannen en vrouwen in de buurt woonachtig, vielen in de half klein geslagen herbergen, en begonnen te rooven wat ze konden. Geen stukje werd onaangeroerd gelaten. Het was eene rooverij van belang.
- 1225 De adjunct-opziener, M. Sagaert, geholpen door gendarmen en burgerwacht, is er in gelukt een twintigtal vrouwen en een drietal mannen aan te houden, die dezen morgen ter beschikking van den prokureur des konings werden opgesloten. Deze plundersaars zouden dit duur kunnen betalen, zij hebben zeker en vast niet geweten dat de stad in staat van beleg is en dat de straffen daardoor fel verhoogd worden en veel strenger worden toegepast.
- 1230 Het is te betreuren dat dergelijke zaken moeten gebeuren, maar, men moet ze beschouwen als eene opwelling van het eerste oogenblik, die weldra in kalmen beraden moed zal veranderen. Wat wij vooral bij dergelijke betoogingen betreuren, is de aanwezigheid van zooveel jonge meisjes. Die moesten thuisblijven bij moeder, welke misschien vol angst zit over het lot van eenen zoon of eenen echtgenoot.
- 1235

En over de stemming op Woensdag schrijft het blad:

- Woensdagmorgen was de beweging in het midden der stad andermaal bijzonder druk.
- 1240 Aan de statie hadden opnieuw anti-Duitse betoogingen plaats; eene groep betoogers zakte naar de Koornmarkt af en drong met geweld in het koffiehuis 'Trois Suisses', waar zij, na eerst alles geplunderd te hebben, vervolgens alles stuk sloegen.
- Op dit oogenblik reed juist de adjunctpoliciecommissaris Dusoleil per rijwiel over de Koornmarkt. Zonder een oogenblik te aarzelen, snelde hij het koffiehuis binnen en greep een der plundersaars vast.
- 1245 Seffens werd de politie-ambtenaar door een 40-tal kerels omsingeld en de plundersaar werd uit de handen gehaald, doch niet zonder moeite.
- De betoogers trokken alsdan al zingende naar de Veldstraat en verscheidene hunner riepen: "Wij gaan het magazijn van de 'Innovation' aanvallen".
- 1250 Een vleeschhouwer, die per rijwiel was en zulks gehoord had, verwittigde dadelijk den bestuurder van het magazijn en seffens werden de rolblinden nedergelaten. Ongelukkiglijk hadden de bedienden den tijd niet meet de glazen uitstallingskastjes, aan de pijlers, tusschen de vitrienen in opgehangen en welke allerlei kostelijke fantasie-artikelen bevatten, weg te nemen.
- 1255 De uitstallingskastjes werden stukgeslagen en de inhoud gerooid. Met groote steenen werd ook op de rolblinden geslagen, om de groote spiegelruiten te vernielen.
- De burgerwacht verwittigd snelde toe, waarop de betoogers werden verjaagd: zij waren van zin de rolblinden van den ingang in te beuken.
- In den omtrek ver statie waar vele Duitse bieren worden verkocht, waren Woensdag al de opschriften verdwenen of met verf overstreken en in die koffiehuisen was aangeplakt: "Geene Duitse bieren meer".
- 1260 In den namiddag patroeljeerde een piket van de burgerwacht, vergezeld van de politie, om alle gebeurlijke woelingen te voorkomen.
- Rond 5 ure toog eene groep betoogers naar Ledeberg, om het huis van eenen pasteibakker te bestormen.
- 1265 Aan het "Hotel Victoria" op de Koornmarkt stond ook een piket der burgerwacht, daar men vreesde dat daar ook alles zou worden stuk geslagen.
- De patroon van het hotel heeft het volgende aan zijne deur aangeplakt: Alle dagen van 12 tot 1 uur zal aan 100 arme menschen kosteloos soep worden uitgedeeld.
- 1270 Wanneer de betoogers zulks zagen, juichten zij den eigenaar van het hotel toe. Tot laat in den avond heerschte groote beweging, doch er hadden geene misdaden plaats.
- De heer burgemeester had strenge maatregelen genomen, die door de burgerwacht en de politie op uitstekende wijze werden uitgevoerd.
- 1275

Fransche persstemmen.

De Fransche bladen spreken met vreugde over de geestdrift, die in het Fransche parlement heerscht en over de veelbelovende eensgezindheid der politieke partijen. Maurice Barros schrijft in de *Echo de Paris* verheugd te zijn dat hij dezen dag, die

1280 niet slechts van historisch belang doch geheiligd is, beleefd heeft, en de graaf de Mun constateert in hetzelfde blad, dat alle Franschen eensgezind gehoor gegeven hebben aan den oproep van minister Viviani.

In de *Homme Libre* schrijft Clemenceau: 'Wij zullen overwinnen, daar wij daartoe vast besloten zijn en daar de prijs van onze nederlaag slechts binnengehaald zou kunnen worden over de lijken van alle Franschen'. De heer Hanotaux betoogt in de *Figaro*, dat 1285 de Franschen blijk geven van een groote gehechtheid aan de grootste menselijke belangen, terwijl van de zijde van Duitschland slechts wanorde komt, daden van geweld en van ver dwaasheid. Verder voorspelt hij, dat de val van den kolos aanstaande is en dat het uur der rechtvaardigheid geslagen heeft.

In de *Petit Journal* maakt de heer Pichon, een vergelijking tusschen het grootsche van 1290 de laatste Fransche kamerzitting en "de daden der wilde horden, die zich reeds in den Elzas als verscheurende dieren op de beschaving werpen". De *Matin* schrijft, dat het thans niet meer gaat om de vrijheid der individuen, maar om de vrijheid der naties, die door den aanval der Duitschers in gevaar gebracht is.

1295 **Oorlogsberichten.**

Onze Londensche correspondent schrijft:
Ik heb al heel wat dagen van mijn leven in crisis- en oorlogstijd doorgebracht en het is mijn vaste stelregel om geen enkel bericht dat rechtstreeks van het oorlogsterrein 1300 komt, te gelooven, vóór het een dag oud is en dan nog gehandhaafd blijft. Met alle respect voor de Pers gesproken, waarvan ik zelf een bescheiden dienaar ben, zij is dikwijls genoodzaakt in oorlogstijd allerlei opzienbarende berichten op te nemen, die de redactie zelf niet vertrouwt en dus voorziet van het voorbehoud "niet officieel" of "naar... verneemt." Met dat al zijn dergelijke berichten misleidend. Zoo lees ik in een groot middagblad op dezelfde bladzijde: dat Namen en Luik worden 1305 gebombardeerd, dat de Duitschers de Maas bij Visé niet over kunnen, omdat de Belgen de bruggen met bommen stuk schieten en later dat de Duitschers, vóór zij bij Luik kwamen, teruggedreven werden, drie berichten, die elkaar flagrant tegenspreken. Zoo is heden ook niets meer over van het gerucht dat de dappere Garros met zijn eendekker een Duitse Zeppelin, die boven Fransch grondgebied zweefde, heeft aangevallen, de 1310 Zeppelin had ten val gebracht en er zelf het leven bij had ingeboet. En zoo hooren we ook niets meer van de "Duitse oorlogsschepen", die voor de Hollandsche zeemonden zouden liggen en van den grooten zeeslag in de Noordzee. Ze konden niet langer leven dan hoogstens twaalf uren en werden daarna door andere sensatie-verhalen verdrukt.

1315 **Amerikaansche "Pleizier"-reizigers.**

Onze Londensche correspondent schrijft: Het verhaal van den rijkaard, die met een bankbiljet van duizend pond in zijn zak hongerig door Londen liep, wordt treurig 1320 bewaarheid in de duizenden Amerikanen, die hun credietbrieven niet voor contanten kunnen inwisselen en dus als schipbreukelingen op een kale rots uitzien naar den horizon om redding uit hun bitteren nood. Tusschen dertig en veertigduizend Amerikanen zijn zóó in Londen gestrand op het oogenblik, maar ze kunnen gerust zijn: de reddingsboot is in aantocht. De Amerikaansche gepantserde kruiser *Tennessee* met een goudzending van twee en een half millioen dollar zal worden afgezonden om de Amerikanen van de rotsen te helpen. 1325 Tegelijkertijd is er in Londen een Amerikaansch comité gesticht, dat, in samenwerking met den Amerikaanschen gezant, trachten zal om de touristen bij te staan, tijdelijk uit den geldnood te helpen en den besten raad te geven om weer naar hun land terug te gaan. De vele honderden Amerikaansche touristen "zonder middel van bestaan" in 1330 Nederland zullen, als ze van die hulp gebruik zullen willen maken, eerst de middelen moeten bijeengaren om naar Londen te komen of zien dat de Amerikaansche gezant het met de stoomvaartmaatschappijen op een accoordje gooit. Zijn ze eenmaal daar, dan zal er wel een plan gemaakt worden om hen naar de Staten terug te brengen. Aan het hoofd van het Amerikaansche comité staat de heer Oscar Straus, ex-ambassadeur te Konstantinopel, aan het hoofd van de financieele sub-commissie staat mr. F. I. 1335 Kent, ondervoorzitter van de Bankiers Trust Company in New York.

Nederland en de Oorlog.

Dankbetuiging van den Opperbevelhebber.

1340 Aan het personeel der H. IJ. S. M. is bij dienstorder medegedeeld, dat van den opperbevelhebber van Land- en Zeemacht een schrijven is ontvangen, waarin zijn groote erkentelijkheid wordt betuigd voor de wijze waarop het mobilisatie-vervoer is uitgevoerd, voor de bijzondere toewijding, de inspanning en het oordeelkundig beleid van het betrokken personeel, van de hoogste rangen tot de laagste toe. De overtuiging wordt daarbij uitgesproken, dat het vaderland ook in de volgende dagen

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

- 1345 op aller medewerking zal kunnen rekenen.
De directie voegt hieraan toe, dat 't haar bijzonder aangenaam is, het bovenstaande ter kennis van het personeel te brengen en allen, die bij het mobilisatie-vervoer betrokken waren, daarvoor dank te zeggen, dat zij ook bij deze gelegenheid den naam van onze Maatschappij hebben hooggehouden.
- 1350 Hedennacht arriveerden te halfdrie uur te Maastricht het lid van het hoofdcomité van het Roode Kruis jhr. mr. Wittert van Hoogland en de heeren Baron van Pallandt, van Duinrell en Jochem. Zij stelden 3 auto's ter beschikking van het hoofdcomité, met verbandmiddelen voor de gewonde Duitsche en Belgische militairen, waarom telegrafisch
- 1355 gevraagd was. Nadat zij nog hulp geboden hadden bij het vervoer van gewonden van het slagveld bij Visé, keerden zij om 6½ uur naar Den Haag terug.

Duitsche vluchtelingen.

- 1360 De stroom van uit België gevluchte Duitschers te Venlo houdt aan. Gisternacht was de groote goederenloods der Duitsche spoorwegen opgepropt met vluchtelingen. Mannen, vrouwen en kinderen, de meesten zonder geld en haveloos er uit ziende. Zij hadden slechts het hoogstnoodige kunnen medenemen. Zij begeven zich te voet in de richting Kaldenkirchen naar de Duitsche grens, daar er geen treinen naar Duitschland loopen. Nader meldt men ons uit Venlo:
- 1365 Meer dan 2000 Duitsche vluchtelingen uit België bevinden zich thans in de omgeving van het station Venlo. Inzamelingen worden in de stad gehouden, om levensmiddelen aan de arme stakkerds te verschaffen.

Lichtingen 1914 en 1915.

- 1370 – De *N. Ct.* meldt, dat er nog geen uitvoering gegeven is aan de wet tot oproeping van de lichting 1915, evenmin aan die tot oproeping van de lichting 1914.
't Is intusschen wel waarschijnlijk dat beide deze lichtingen zullen moeten opkomen – wat dan over eenige dagen zal geschieden.

1375 Nederlandsche vliegmachine beschoten.

- Men meldt uit Beek aan de "Gelderlander": Gisteren kwam een Hollandsch vlieger, een tweedekker, over ons dorp gevlogen. Van de Duitsche grenswacht werd op het vliegtuig geschoten.
Een estafette van de Hollandsche grenswacht ging onmiddellijk het hoofdkwartier
- 1380 daarvan verwittigen.

Het Gooi stroomt leeg.

- My house is my castle.... de spreuk van onvoorwaardelijke fierheid der Britten op eigen huis en grondgebied, verliest haar beteekenis nu ieders belangen worden
- 1385 opgeofferd aan een zaak van het algemeen, schrijft het *Handelsblad*.
Te Naarden, in het schootsveld der fortten, zijn vele tehuizen verlaten kasteelen geworden, verlaten villa's, met houtwol en achtergelaten huisraad tusschen de kleurige bloemen weelde der perken in de voortuinen en bescheiden boerenwoningen, die gelaten stonden te wachten om onder de bijl der geniesoldaten te vallen.
- 1390 Gisteren verschenen naast de gele biljetten, die den staat van oorlog in de gemeente Naarden vertoonden, de proclamaties van 4en volgende inhoud:
Aan de burgerij wordt bekend gemaakt, dat het voorterrein van Naarden moet worden opgeruimd. Steenen gebouwen zullen voorloopig blijven staan. Evenwel worden de bewoners en gebruikers gewaarschuwd, dat opruiming dezer gebouwen wellicht binnenkort
- 1395 zal geschieden.
Kort daarop volgden de aankondigingen aan de huizen, die dit betrof, de houten villaatjes van de zomersche forensen en de grootere villa's der Bussumsche buitenmensen. Een termijn voor ontruiming werd niet aangezegd, maar het duurde niet lang of verhuishagens en handkarren rukten van alle zijden aan en de algemeene
- 1400 uittocht begon.
Vanmiddag doorkruisten wij de smalle laantjes, die onder het schootsveld van het fort liggen; het gelek er een overhaaste vlucht van een geheele bevolking. Verhuishagens en karren versperden er den doorgang, en de kleine voortuintjes lagen vol huisraad, dat in allerijl uitgedragen was. Onder de bewoners, voor zoover ze nog niet
- 1405 vertrokken waren, was een geest van smartelijke berusting, en niet de minste opwinding; de rustige houten villa's waren in schrille tegenstelling met het koortsachtig gepak ervoor. Enkelen waren reeds geheel leeg, zooals "Sunny Home", waar de zonnestralen binnenspeelden door de onbedekte raamgaten in de holle kamers, en "Fortzicht" dat uitstaarde over de ruimte er achter, waar het hakhout gekapt werd in
- 1410 het bos of schootsveld van het fort, als in droeve berusting in de toepasselijkheid

van zijn naam.

Groepjes menschen stonden om de aankondiging; een oud renteniertje, die voor het laatst nog eens naar zijn verlaten huisje kwam kijken, waar de geraniums nog vroolijk voor kleurden, schudde treurig het hoofd, maar een postman klopte hem op den

1415 schouder: "Ze lijden er allemaal onder, hoor."

Voor een ander huis stond een boerenwagen, hoog met huisraad volgepakt, en daarbovenop een padvinder, die alles rangschikte, onder de zenuwachtige blikken van de mevrouw, die zoowaar de petroleumkachel op de matrassen moest zien stapelen. Iets verderop, nabij de Boschlaan, werd druk gebouwd aan nieuwe huizen... zonderlinge

1420 tegenstelling met de vlucht. Langs den randweg gingen wij tot dicht voor het fort waar de boerenwagens vol met de afgekapte boomen en struiken af en aanrolden; het meest vooruitgeschoven naar dezen kant een schamel boerenhuisje, de luiken scheef in de hengsels, en alles verlaten, alleen kakelde een kip slaperig in het zonnige tuintje...

1425 Wij gingen verder, waar in een zonnigen tuin een van die prettige, Gooische villa's met hoog, puntig pannendak, en luikjes voor de vensters, verlaten stonden – de voordeur open, alsof zoeven alles eruit getrokken was.

De oorlog – in ons brave oude Gooi – het leek alles zoo wonderlijk, en toch zoo merkbaar aan alles: aan de roode biljetten tegen de boomen, waarop te lezen stond, dat de bevolking niet ongerust behoefde te zijn, over het schieten op de Larensche

1430 hei, waar vuurmonden proef geschoten werden... of dat Amsterdam slechts via Utrecht te bereiken was, daar de weg door Naarden na 12 uur 's middags niet gebruikt mocht worden. Wij namen er even een kijkje, en zagen hoe stuk voor stuk de boomen, die wij er altijd langs gekend hebben, werden omgehakt, en weggevoerd... kortom, het waren de

1435 maatregelen vóór het gemeenebest, voor de belangen van elk... en schijnbaar zoo ertegen.

Maar in het dorp overdreunde de rateling der volgehoopte wagens den stillen weemoed die er lag, méér dan de opwinding over de laatste berichten, die de middagtrein aanbracht.

1440 Enkele auto's met koffers en huisraad snelden weg... het oude Gooi stroomt leeg. Zoo zijn er nog honderden kleinigheden, die te zamen den buitengewonen toestand teekenen.

De kinderen van het sanatorium Hoog-Laren verlieten vanmiddag per trein, en onder geleide van verpleegsters, het dorp; ook het pas geopende kinderkuis van de

1445 Luthersche Diaconie, dat onder Huizen ligt, wordt ontruimd. De Gooische Boer, het doel van den tocht onzer kinderjaren, wordt met den grond gelijk gemaakt... de stoomtram van Huizen loopt niet meer.

De boeren rondom Blaricum hebben hun vee moeten afstaan, en iedere fiets of wagen, die Naarden passeert, wordt gerequireerd; voetgangers worden – mits voorzien van een

1450 legitimatiebewijs – doorgelaten.

Vanmiddag werd ook voor de steenen gebouwen het ontruimingsbevel uitgevaardigd... wat weer een heele reeks vluchten veroorzaakt heeft, aan de Nassaulaan, aan de stationzijde van den spoorweg bij Bussum is men al aan het breken.

1455 De weinige treinen, die nog naar Amsterdam loopen zijn over en overvol... deels van de vluchtende villa-bewoners, anderdeels van menschen die verwanten in de Amsterdamsche kazernes gaan opzoeken.

Het is alles bittere ernst... de treinen dragen honderden weg... het Gooi stroomt leeg.

Naar wij vernemen worden in Naarden-Bussum in het geheel 285 villa's ontruimd.

1460 Ook rondom Zeist worden de villa's ontruimd; men doet de zware boomen langs den weg met dynamiet springen.

Theologische studenten.

– Aan de studenten van de theologische faculteit der Leidsche, hoogeschool is een rondschrijven gericht, om hen aan te sporen niet te profiteren van de vrijstelling van militairen dienst voor aanstaande predikanten en niet werkeloos te blijven, terwijl de meeste Nederlandsche jonge mannen uit hun kring worden weggeroepen om het vaderland te dienen. Wie zich niet aansluit bij de studenten-vrijwilligerscorpsen en toch het vaderland wil helpen, buiten den militairen dienst, kan ook zijn naam doen

1470 plaatsen op de lijst die de commissie aan de Regeering wil aanbieden. Secretaris der commissie is de heer B. Riphaagen Jr., Oude Singel 184 Leiden, bij wien vóór Zaterdagmorgen aanmeldingen worden ingewacht.

BINNENLANDSCH NIEUWS.

1475 **Nederlandsche Officieren in Albanië.**

Uit Bari wordt d.d. 6 Aug. aan het *Hbld.* geseind:

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

1480 Gisteren hebben generaal De Veer, majoor Kroon en kapitein De Jongh definitief Durazzo verlaten, wijl de vrijlating van de gevangen genomen officieren Reymers en Verhulst binnen eenige dagen vast staat, dank zij het energiek optreden van generaal De Veer.
Deze is benoemd tot grootkruis, majoor Kroon tot commandeur in de Orde van Skanderbeg.
1485 Bij het vertrek der drie officieren was een groote menigte aanwezig, die geestdriftig de vertrekkenden toejuichten. De Roemenen en de garde van den vorst brachten de militaire honneurs terwijl de batterijen der citadel 21 saluutschoten losten. Alle gezanten waren bij het afscheid aanwezig. De vreemde vrijwilligers zijn eveneens met dezelfde scheepsgelegenheid allen vertrokken.

De verzorging van den oogst.

1490 De directeur-generaal van den landbouw heeft naar verschillende oorden van ons land telegrammen gericht met de vraag, hoe het stond met de verzorging van den oogst. Het antwoord, uit de overgrootste meerderheid dier plaatsen ontvangen, luidde, dat het met de verzorging van den oogst wel zal gaan, dat men zooveel mogelijk er naar streeft elkander te helpen en dat uit de industrie zooveel werkvolk beschikbaar komt, dat men
1495 niet bevreesd behoeft te zijn voor gebrek aan de noodige werkkrachten om den oogst te verzorgen.

1500 Naar wij vernemen heeft de directie van den landbouw kaar ambtenaren, de landbouwleeraren en tuinbouwleeraren aangeschreven, zooveel mogelijk de werkzaamheden te verlichten van de plaatselijke comités, tot onderling hulp-betoon bij de verzorging van den oogst, tot vorming waarvan de vereenigingen op landbouwgebied door de directie van den landbouw bij circulaire zijn opgewekt.

Prijzen der levensmiddelen.

1505 – Met betrekking tot de door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel vastgestelde lijst van maximumprijzen wordt er de aandacht op gevestigd, dat de prijzen uitsluitend betrekking hebben op gewone qualiteiten en dat de luxe-sorteeringen, waarvoor in gewone tijden reeds veel hogere prijzen worden betaald, buiten aanmerking blijven.

Uit Velsen.

1510 – Teneinde de ongerustheid der belanghebbenden te doen verminderen, deelt de burgemeester van Velsen mede, dat de financieele bezittingen dier gemeente in veiligheid zijn en voor een groot deel ter onmiddellijke beschikking gereed liggen.

Vischvangst gestaakt.

1515 – De treilers uit IJmuiden beëindigen de visscherij en vertrekken naar Amsterdam om daar in veiligheid te worden gebracht.

GEMENGD NIEUWS.

De Deutsche gezant te Londen.

1520 Gisteren in den loop van den dag zijn prins Lichnowsky, de Deutsche gezant te Londen, met zijn familie en het gezantschapspersoneel, benevens de Deutsche consuls in het Britsche rijk en hunne families, te Hoek-van-Holland aangekomen. De Engelsche
1525 regeering had een boot van de Harwich-lijn te hunner beschikking gesteld. Van Hoek-van-Holland is het gezelschap, per extra-trein naar Amsterdam vertrokken, waar men gisteravond te 9 uur aan het Centraal-Station aankwam. Het perron was voor het publiek afgezet.

1530 Het gezelschap had een half uur oponthoud dat men zich ten nutte maakte om te soupeeren. Toen kwam de trein vóór en werd de reis naar Duitschland voortgezet.

DE OORLOG.

Luik houdt stand.

Zal Engeland een expeditiekorps naar het vasteland zenden?

1535 **Het Britsche parlement keurt uitbreiding van het leger met een half millioen man goed.**

Zeeslag tusschen Britten en Duitschers bij Doggersbank.

FINANCIEELE BERICHTEN.

Moeilijkheden bij de Boerenleenbanken.

1540 Het schijnt, dat vele boerenleenbanken ook al in moeilijkheden verkeerden. De boerenleenbank te Sloten (N.-H.), die een deposito heeft van f5000 bij de Centrale

bank te Utrecht, kan niet meer ontvangen dan 10 pct. van dit bedrag.

1545 **Laatste Berichten.**

Prins Hendrik in Maastricht.

Onze correspondent seint ons:

1550 Gisteravond half elf is Z. K. H. de Prins hier aangekomen en heeft zich rechtstreeks naar het Roode-Kruishospitaal begeven, waar de Prins, vergezeld door den commissaris der Koningin, rondgeleid werd door Dr. Brocx.

1555 De Prins was zeer minzaam en sprak zijne hooge tevredenheid uit over de inrichting. Hij bezocht de zieken en onderhield zich eenigen tijd met een gewonde Mecklenburger die in der tijd in zijn regiment gediend had. Hedenmorgen bezocht de Prins de Calvarienberg; later vertrok hij naar Eisden. Hij komt hedenmiddag nog even in het roode kruis terug.

De Prins heeft een zijner autos ter beschikking gesteld tot dat de Roode-kruistransportwagens hier aankomen.

De 3 militairen, hier overleden, worden straks met militaire eer begraven; de adjudant van den prins bestelde een krans; op de linten een kroon met H.

1560 Hedennacht zijn nog 3 gewonden binnengebracht waaronder een Belgisch militair. Nog 2 krijgsgevangenen zijn hier in de stad aangekomen, zoodat er thans 33 in de kazerne zijn.

Raad van State.

1565 De Raad van State werd heden middag tegen drie uur in een buitengewone spoedvergadering bijeengeroepen.

De Italiaansche gezant.

1570 De gezant van Italië, Sallier de la Tour, hertog van Calvello, die veertien dagen geleden met verlof was vertrokken en zich in het zuiden van Frankrijk bevond, is thans met zijn familie op zijn standplaats te 's-Gravenhage teruggekeerd. De Fransche, Belgische en Nederlandsche autoriteiten zijn alle jegens den gezant zeer voorkomend geweest en hebben met alle mogelijke middelen de onder de huidige omstandigheden zoo moeilijke reis vergemakkelijkt.

1575

De Bondswegwijzers.

Men seint ons:

"Van hoogerhand zijn vannacht in Friesland - waarschijnlijk ook wel elders, RED. - de wegwijzers van den A. N. W. B. verwijderd".

1580 Wel zoo eenvoudig en toch ook doelmatig ware 't geweest de palen een halven slag om te draaien.

De Duitsche grenzen voor de tuinbouwproducten weer open?

1585 In het zoeven verschenen nummer van 'De Tuinbouw', officieel orgaan van den Nederl. Tuinbouwraad, lezen we o.m.:

"Hoogstwaarschijnlijk zal over enkele dagen de uitvoer van groenten naar Duitschland wederom mogelijk zal zijn, onvoorziene omstandigheden natuurlijk buiten gesloten, aangezien, zoodra men ook daar meer wagons vrij heeft gekregen, de invoer van groenten gaarne wederom mogelijk zal worden gemaakt.

1590 Wij hebben ons onmiddellijk, in verband met de plaats, waaruit dit bericht afkomstig was, tot de S.S. gewend, welke echter wees op enkele zeer groote bezwaren, die er ook o.i. vooralsnog zullen blijven bestaan, want het telegrafisch verkeer met de Duitsche grensstations is verbroken en aan de grens zou toch in elk geval overlading moeten plaats hebben. Op deze aangelegenheid blijft echter onze volle aandacht gevestigd.

1595 En nu het binnenlandsch vervoer betreft lezen we:

1600 "De Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen neemt sedert eenige dagen wederom goederen ten vervoer aan, terwijl wij heden bericht kregen van de H. IJ. S. M. dat het binnenlandsch verkeer wederom met een beperkten dienst was aangevangen, die natuurlijk geleidelijk, al naar mate meer materiaal vrij komt en de omstandigheden zulks toelaten, zal worden uitgebreid.

1605 Intusschen geldt het vervoer van beide Maatschappen, naar wij vernemen slechts 'in eigen verkeer' zoodat, om een voorbeeld te noemen, een wagon uit Maastricht, bestemd voor Haarlem, niet doorloopt doch te Amsterdam overgeladen moet worden. Dezerzijds is onmiddellijk tot de Regeering het verzoek gericht, om, indien de omstandigheden zulks toelaten, het daarheen te leiden, dat wederom rechtstreeksch binnenlandsch verkeer worde toegelaten."

Het Roode Kruis.

NOOD-HOSPITALLEN.

- 1610 De commanderij Nederland der Johanniter Orde, bij Kon. Besluit van 19 Maart 1913, erkend en toegelaten tot vrijwillige verpleging van zieke en gewonde personen, behorende tot de legers en vloten van oorlogvoerende mogendheden en als zoodanig staande onder de algemeene leiding van het Nederl. Roode Kruis, hoeft, daartoe door de eigenaren in staat gesteld, aan het hoofdcomité van het Nederl. Roode Kruis
- 1615 aangeboden de volgende tot noodhospitaal ingerichte huizen:
Kasteel Hardenbroek, te Driebergen, van G. C. D. d'Aumale baron van Hardenbroek, coadjutor der commenderij voornoemd.
Kasteel Amerongen, te Amerongen, van Graaf van Aldenburg Bentinck.
Slot te Zeist, te Zeist, van jhr. Schuurbeque Boeye.
- 1620 Kasteel Nederhorst den Berg, te Nederhorst den den Berg, van baron van Lynden van Nederhorst.
Huize Rhijnstein, te Arnhem, van jhr. J. C. W. Schimmelpennink.
Kasteel Deurne, te Deurne van baron de Smeth van Deurne.
De leiding van bovengenoemde Nood-Hospitalen is aan ridders van genoemde orde opgedragen en aan ieder bovendien een ridder tot hulp toegevoegd. Jhr. mr. van Bevervoorden tot Oldemeule te Amsterdam richtte het Huis Nazareth, Egelantiersgracht te Amsterdam in tot Noodhospitaal en stelde dit ter beschikking; van welk noodhospitaal hij als leider optreedt. Verder neemt Graaf van Rechteren Limpurg te Arnhem 10 complete bedden voor zijne rekening in het hospitaal aldaar en heeft baron
- 1625 van der Berch van Vorden de leiding verkregen van het tot hospitaal ingerichte herstellingsoord te Vorden. In het geheel zijn 300 bedden beschikbaar.
Aan den hoofdcommissaris van het Nederlandsche Roode Kruis zijn twee ridders toegevoegd.
Verder hoeft baron Stratenus zijn huis Nieuw Rande te Diepenveen ter beschikking
- 1635 gesteld van dr. Offerhaus te Deventer, terwijl jhr. mr. Aul. J. Melvill van Carnbee, te Eysenburg, zich heeft belast met de administratie van het te Driebergen opgericht hospitaal. Voorzover zij niet als militair in actieven dienst zijn, of dit met hunne ambtelijke betrekking vereenigbaar is, hebben de meeste ridders zich voor het liefdewerk beschikbaar gesteld; velen hunner hebben hunne automobielen ten gebruike
- 1640 van het Nederl. Roode Kruis aangeboden.
Z. K. H. de Prins der Nederlanden, commendator der commenderij, stelt zich dagelijks op de hoogte door persoonlijk bezoek aan het bureau der commenderij, gevestigd te 's-Gravenhage, Denneweg 124b, ten huize van jhr. mr. dr. A. J. van Cittars.

- 1645 **Te Haarlemmeer heeft de burgemeester wegens den oorlogstoestand**
tot taxateurs benoemd: voor granen en aanverwante artikelen de commissionair in granen S. van Wijk Lzn., en voor kruidenierswaren enz. den heer A. van der Maarl, oud-winkelier, beiden wonende aldaar.
Op last van den burgemeester is reeds een partij tarwe in beslaggenomen en opgeslagen
- 1650 in een daarvoor gehuurde bergplaats.

Nederland en de Oorlog.

De Koningin op inspectie.

- 1655 Gisterochtend te 7 uur deed H. M. de Koningin wederom per auto een militairen inspectietocht in het Westland, waarvan H. M. tegen halftien ten paleize terugkeerde.

Reservisten.

- Vermits blijkt, dat zulks niet algemeen bekend is, wordt medegedeeld, dat – nu de militie krachtens artikel 185 der Grondwet buitengewoon onder de wapenen is geroepen
- 1660 – de officieren, onderofficieren en mindere militairen, behorende tot het reservepersoneel, onder de wapenen behooren te zijn.

Nederlanders in Duitschland.

- Volgens telefonisch bericht uit Gennep heeft de gevolmachtigde van de N.-Brab.--
- 1665 Deutsche Spoorweg-Maatschappij, Betriebsdirector van den Bosch, te Goch, mededeeling ontvangen, dat vreemdelingen Duitschland niet meer mogen verlaten, met uitzondering van Nederlanders, die, krachtens bevel van het generaal legercommando te Munster, zoo goed mogelijk moeten worden behandeld, indien zij van Duitschland naar hun land wenschen terug te keeren. (N. R. Ct.)
- 1670

Steenkoolbesparing.

– Te IJmuiden worden de ingezetenen per bulletin dringend uitgenoodigd zuinig met gas en electrisch licht te zijn, wijl de kolenvoorraden slechts nog korten tijd kunnen dienen.

1675

BERICHT.

Niet in alle plaatsen van het land kan ons blad op denzelfden tijd bezorgd worden als in gewone omstandigheden. De treinenloop is geheel veranderd en vertraagd en zelfs het automobielverkeer is niet meer overal toegelaten. Wij stellen alle pogingen in het werk, 's middags en 's nachts, om onze expeditie zoo snel mogelijk te doen plaats hebben, maar het onmogelijke kunnen wij ook niet bereiken.

1680

Wij verzoeken onzen abonnés dit wel in het oog te willen houden en klachten over de post niet tot ons, maar tot het postkantoor in hunne plaatsen te rechten.

DE DIRECTIE.

1685

TELEGRAMMEN.

De Oorlog.

Zeeslag tusschen de Engelsche en de Duitschers.

1690

SOUTH SHIELDS (bij Newcastle), 7 Aug. De admiraliteit heeft de reeders verwittigd, dat de Britsche Noordzeevloot in gevecht is gekomen met de Duitse Noordzee-vloot, ten zuiden van Doggersbank, en dat zij de Duitschers op het oogenblik vervolgt in de richting van de Nederlandsche kust.

De gevechten aan de Maas.

1695

MAASTRICHT, 7 Aug. (part.). Gisteravond werd hier binnengebracht de 19-jarige Duitse graaf von Arnin, zoon van een der opperbevelhebbers. Hij was zwaar gewond en overleed na eenige uren.

1700

MAASTRICHT, 7 Aug., 9 u. v.m. (part.). Hedennacht heeft men hier geen kanongebulder, noch geweervuur vernomen. Ook werden geen vuurkolommen meer van uit de richting Luik waargenomen. Het gerucht loopt, dat Luik gevallen zou zijn. Hiervan is echter nog geen officieele bevestiging ontvangen. Z. K. H. Prins Hendrik arriveerde hedennacht per auto alhier. De opwinding onder de bevolking te Maastricht is thans zoo goed als geweken. Er komen thans geen gewonden binnen.

1705

Duitschland en België.

BRUSSEL, 7 Aug. (part.). Zoowel in de stad Brussel als in de provincie zijn een groot aantal spionnen gevangen genomen, die bezig waren met het aanleggen van draadlooze telegrafie.

1710

BRUSSEL, 7 Aug. (part.). Donderdagavond kwam te Brussel een convooi met Duitse gevangenen en gewonde Belgen aan. Er heerschte een onbeschrijfelijke geestdrift onder de bevolking.

1715

Engeland en Duitschland.

NEW YORK, 7 Aug. De White Star-boot "Cedric", die op weg was naar New York, komend van Liverpool, is in Halifax binnengelopen, uit vrees van buitgemaakt te worden.

Duitschland en Engeland.

1720

LONDEN, 7 Aug. (part.). Uit Lowestoft (ten zuiden van Yarmouth) wordt bericht ontvangen, dat Engelsche oorlogsbooten op 40 mijlen van Lowestoft een Duitse torpedojager beschoten.

Verspreide berichten.

1725

KOPENHAGEN, 7 Aug. (part.). Prins Aage, uit Denemarken, die op zijn terugreis uit Italië was, werd door de Duitschers als spion aan de grenzen gearresteerd. Hij werd echter weer vrijgelaten en zal nu over Engeland via Frankrijk zijn reis voortzetten.

Derde (laatste) Blad.

1730

PERS-OVERZICHT.

Hoe lang zal het duren?. -

Ter beoordeeling van die vraag verwijst de Opr. Haarl. Ct. naar de brochure La prochaine guerre, van Charles Malo, in 1912 verschenen en waarbij hij dacht aan een Fransch-Duitschen oorlog.

1735

De schrijver zegt, dat men den duur van deze monsterachtige worsteling niet alleen en uitsluitend van zuiver militaire overwegingen kan afleiden; overwegingen van economischen, financieelen en zelfs maatschappelijken aard zullen hierbij een groot gewicht erlangen en een tot dusverre onbekenden invloed oefenen.

1740

Noch de oorlog van '70, noch de geweldige koloniale veldtocht, wat in waarheid de oorlog in Mandsjoerije was, zouden daar een denkbeeld van kunnen geven.

Het zijn niet langer twee legers – als men alleen Frankrijk en Duitschland beschouwt – maar twee groote naties, die zich op elkander zullen werpen. Al mogen de troepen der eerste linie het millioen aan weerszijden nauwelijks bereiken of slechts weinig overschrijden, zoo is het niet twijfelachtig, of inderdaad zullen, aan beide zijden, reeds gedurende de eerste dagen 3 a 4 millioen man worden gemobiliseerd. Zekerlijk zal men dezen niet dadelijk in het vuur zenden, maar men heeft hen toch plotseling aan hun werk, hun bezigheden onttrokken en hun afwezigheid zal een onmiddellijken terugslag hebben op een tiental millioenen individuen, en een onmiddellijken op bijna de gansche natie. Op het door de telegraaf overgebrachte signaal zullen alle valide mannen van 20 tot 45 jaar, patroons, employés, landarbeiders op hetzelfde oogenblik hunne kantoren, fabrieken, werkplaatsen, winkels, akkers, verlaten; de requireeringscommissies eischen op hetzelfde oogenblik paarden en vervoermiddelen op; de spoorwegen worden uitsluitend door het legerbestuur gebruikt en zijn overladen met reservisten en oorlogsbehoefden. Met één slag zijn dus landbouw, handel, groote en kleine nijverheid voor langen tijd lam gelegd. Men zal hun misschien "slechts" 50 pct. van hun personeel ontnemen, maar in onzen tijd kan, naar men weet, de afwezigheid van één enkel werkman-specialiteit een geheele werkplaats in de war sturen. Bovendien zullen de particulieren, door den oorlog in hun verdiensten getroffen, in hun roerende en onroerende inkomsten, in hun loonen, zooveel mogelijk hun inkoop en bestellingen beperken. Bij gebrek aan crediet, arbeiders en afzetmarkten, zullen bijna alle fabrieken (behalve die voor het leger werken) hare deuren sluiten, en de arbeiders, die niet mee uitrukken, zijn veroordeeld tot werkloosheid. Hetzelfde geldt voor de kleine fabrikanten, die dan gewone koopers missen. De overall vertraagde en zelfs opgeheven handelstransacties, het tot het strikt noodzakelijke beperkte handelsverkeer, het ingekrompen crediet, de geld-schaarste, het gebrek, of minstens het ongemak in bijna alle gezinnen – dit zullen de onvermijdelijke gevolgen van den grooten oorlog zijn. En dit op den duur, en niet alleen in 't laad welks wapenen ongelukkig zijn geweest, maar dadelijk, in de eerste dagen der mobilisatie reeds. Zelfs bij de onzijdigen, in geheel Europa, in de gansche wereld zelfs, zullen zij zich doen gevoelen, om nog na te duren, lang nadat de vijandelijkheden beëindigd zullen zijn. Alleen reeds bij het overwegen van deze in ruwe trekken aangeduide wanorde in het economisch, civiel en maatschappelijk leven der naties, aangericht door een oorlog waarbij alleen Frankrijk en Duitschland – en a fortiori, door een krijg, die alle of bijna alle groote Europeesche mogendheden zou meesleepen – zal men niet mogen aarzelen, het als materieel en moreel onmogelijk te beschouwen, dat die oorlog langer dan eenige weken duurt, zes of zeven misschien, twee à drie maanden hoogstens. Men behoeft slechts de ontzettende uitgaven te beschouwen, die deze oorlog direct zal veroorzaken, en de millioenen, die hij dagelijks zal verslinden voor het onderhoud en de bewapening der legers van de eerste en de tweede linie, om tot de overtuiging te geraken, dat geen enkele staat bij machte zou zijn, deze onkosten langer te bestrijden, hoe groot ook zijn rijkdom en zijn crediet zou zijn. Na dezen termijn zou zich een crisis voordoen van een zoodanigen omvang, dat deze voldoende zou zijn om de oplossing te forceeren, zelfs al zouden de militaire gebeurtenissen daartoe niet toereikend zijn geweest.

1785 **Duitschers in ons land.**

- Wij krijgen eenige berichten omtrent uitingen van haat tegen Duitse inwoners van ons land, schrijft het Handelsblad. Wij kunnen onze lezers niet genoeg aansporen niet alleen dergelijke uitingen tegen te gaan, maar ook dat gevoel bij hun medeburgers te bestrijden.

1790 Wij hebben duidelijk genoeg gezegd, wat wij over de Duitse politiek en onze internationale verhouding denken – maar waarlijk, het Duitse volk, dat eendrachtig de roepstem van zijn Keizer volgt en mede zoo bitter onder de verschrikking, die over Europa gekomen is, te lijden heeft, verdient geen afkeer.

1795 En allerminst verdienen hier wonende Duitschers eenige hoon of beschimping! Zij hebben hier behoord en behooren tot de beste burgers van onze stad, die met ons het lief en leed van onze stad gedragen hebben en de achting en vriendschap van hun medeburgers hebben verworven. Voor hen is een zeer bittere tijd aangebroken, nu zij uit den aard der zaak met geheel hun hart het beste voor hun vaderland wenschen en de mogelijkheid – zij het gelukkig niet, de waarschijnlijkheid – zien dat wat goed is voor hun vaderland een ramp kan zijn voor het land van inwoning, dat hun ook lief is. Werkelijk, er is thans haat en woede genoeg op de wereld – late men niet noodeloos het leed van hen, die reeds veel te lijden hebben, vergrooten.

1805 **Nederland en de Oorlog.**

Oorlogstoestand en levensverzekering.

Een der grootste binnenlandsche maatschappijen ter verzekering op het leven heeft de extrapremie voor de non-combattanten op 3 pct. en voor de combattanten op 6 pct. van

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

- het verzekerde bedrag gesteld, welke bedragen ineens moeten worden voldaan.
- 1810 Tegelijkertijd maken wij er onzen lezers op attent, dat bijna alle levensverzekeringmaatschappijen bijzondere voorwaarden stellen in tijd van oorlog, en het dus voor belanghebbenden gewenscht is, hunne maatschappij van het onder dienst zijn kennis te geven.
- 1815 **Landstorm van Vrijwilligers.**
Ziehier de bepalingen der regeling, door den Min. van Oorlog getroffen, om uit zich bij den Landstorm aanbiedende vrijwilligers met spoed strijdbare afdeelingen te vormen.
- 1820 De minister van oorlog, gelet op den prijzenswaardigen ijver, waarmede velen, die niet tot de militie, de landweer of den landstorm behooren, wenschen deel te nemen aan de voorbereiding der landsverdediging, overwegende, dat het gewenscht is al dadelijk de vorming van landstormafdeelingen uit vrijwilligers bij den landstorm ter hand te nemen, heeft bepaald:
- 1825 Art. 1. Met afwijking van art. 53 van het landstormbesluit kunnen personen reeds nu op grond van art. 8, 3e lid, der Landstormwet tot een vrijwillige verbintenis bij den landstorm worden toegelaten.
- Art. 2. Uit de in art. 1 bedoelde personen kunnen, naarmate van de behoefte, gewapend landstormafdeelingen worden gevormd. Vastgesteld zijn de volgende regelen voor de samenstelling enz. van gewapende landstormafdeelingen, bestaande uit vrijwilligers
- 1830 bij den landstorm.
- § 1. Overal waar een voldoende aantal vrijwilligers bij den landstorm zich aanmeldt, kunnen dezen worden samengesteld tot gewapende landstormafdeelingen.
- § 2. Bestaande weerbaarheidskorpsen, waarvan de leden geen verbintenis wenschen aan te gaan als vrijwilliger bij den landstorm, worden niet erkend.
- 1835 § 3. De landstormafdeelingen worden onderscheiden in voetvolk-, wielrijders- en ruiterafdeelingen.
- De samenstelling der wielrijdersafdeelingen komt zooveel mogelijk overeen met die van eene sectie der compagnieën wielrijders, als 1 luitenant, commandant; 2 sergeanten; 3 korporaals; 1 hoornblazer; 30 soldaten; 1 hospitaalsoldaat; 1 rijwielhersteller en 2
- 1840 verplegingssoldaten.
- Omtrent de samenstelling der voetvolk- en der ruiterafdeelingen worden, voor zooveel noodig, later bevelen gegeven.
- § 4. De afdeelingen verkrijgen den naam van de gemeenten of – bij samenvoeging van gemeenten – den naam van de grootste gemeente, waaruit de vrijwilligers afkomstig
- 1845 zijn, b.v.: "Afdeeling Rotterdam". Waar meer dan ééne afdeeling gevestigd is, worden de Romeinsche cijfers I, 11, enz. toegevoegd.
- § 5. De afdeelingen blijven voorshands ter plaatse harer oprichting en worden daar geoefend.
- Het tijdstip, waarop van de afdeelingen een militair gebruik zal worden gemaakt,
- 1850 wordt nader bepaald. Zij worden dan ter beschikking van den opperbevelhebber van land- en zeemacht gesteld.
- § 6. Meerdere afdeelingen van dezelfde soort kunnen worden samengevoegd tot compagnieën, in welk geval de bevelvoering dezer compagnieën nader zal worden geregeld.
- 1855 § 7. Zoolang de afdeelingen oefenen in de plaats harer oprichting, staan zij onder de bevelen van de territoriale bevelhebbers onderscheidenlijk te Assen, Zwolle, Nijmegen, Middelburg en 's-Gravenhage, naar door den minister van Oorlog te geven aanwijzingen.
- § 8. Voor zoover de vrijwilligers bij den landstorm niet reeds in het bezit zijn of
- 1860 later in het bezit worden gesteld van de voor het leger vastgestelde uniform, dragen zij bij voorkeur uniforme kleeding, van een kleur die van de legeruniform nabijkomende (grijs), of althans van grauwe kleur.
- Aanbevolen wordt gewone sportkleeding met mantel, beenwindsels, rugzak (voor het voetvolk), slappen hoed.
- 1865 Als verplicht onderscheidingsteeken moet door hen, die geen kleeding dragen van militair model, onderscheidingstekens worden gedragen, bedoeld in art. 11, 1ste lid, van de Landstormwet, bestaande uit een oranje katoenen band, 4 cM. breed en voorzien van het in zwart gedrukte Rijkswapen. Het wordt gedragen om den buitenkant van het om het hoofd sluitend deel van het hoofddekseel en moet daaraan bevestigd worden met het
- 1870 Rijkswapen naar voren.
- De aanhechting behoort zoodanig te zijn, dat verwijdering daarvan niet gemakkelijk kan plaats hebben.
- Bij de rijwielafdeelingen is het medebrengen van een in goeden toestand zijnd rijwiel, bij de ruiterafdeelingen het medebrengen van een paard verplichtend.

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

- 1875 § 9. De rangsonderscheidingsteekenen zijn dezelfde als voor de landmacht is bepaald en worden op overeenkomstige wijze gedragen. Voor officieren sterren zilver of goud, voor onderofficieren chevrons van half goud (zilver) galon, breed 1 c.M., en voor korporaals geel (wit) kemelsgaren galon, breed 2 c.M.
- 1880 § 10. De vrijwilligers bij den landstorm zijn gewapend met de karabijn (of het geweer) en voorzien van de uitrusting, als voor het leger is bepaald. De officieren zijn bewapend met de revolver. Per man worden verstrekt 120 scherpe patronen en 100 reservepatronen: voorts per revolver 24 patronen.
- 1885 § 11. De verbintenissen bij den landstorm worden gesloten ten overstaan van een door den meest nabijzijnden militairen commandant op daartoe aan hem te richten verzoek aan te wijzen officieren.
- § 12. De verbintenis wordt gesloten voor den tijd welken de krachtens art. 185 der Grondwet buitengewoon opgeroepen dienstplichtigen van militie of van landweer van den datum der verbintenis af nog geheel of ten deele onder de wapenen zullen zijn.
- 1890 § 13. Tot de verbintenis worden niet toegelaten personen, die behooren tot de militie, de landweer of den landstorm, of wegens uit anderen hoofde op hen rustende verplichting reeds tot dienst bij de zee- of landmacht kunnen worden geroepen.
- § 14. De minderjarige moet een behoorlijk, gelegaliseerd bewijs van toestemming overleggen, afgegeven door hem of haar, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent.
- 1895 § 15. De verbintenissen zijn van het in een bijlage aangegeven model. Zij worden aangegaan in tweevoud. Een der exemplaren behoort steeds door den vrijwilliger te worden medegevoerd, het andere exemplaar wordt door den officier ten overstaan van wien de verbintenis wordt gesloten, aan het departement gezonden met vermelding van den naam der afdeeling en het aantal aangenomen vrijwilligers.
- 1900 § 16. Zij die gediend hebben bij het leger hier te lande, of in de koloniën, het reserve-personeel hieronder begrepen, en aantoonen bij het verlaten van den dienst een rang te hebben bekleed, vervullen hun vrijwilligen dienst in den vroeger bekleeden rang, als is aangegeven in § 23 der landstorminstructie. Overigens wordt het kader door den commandant der afdeeling benoemd, bevorderd en ontslagen.
- 1905 § 17. Als commandant eener landstormafdeeling treedt op de vrijwilliger bij den landstorm, die in. den geest van § 16 vroeger als officier heeft gediend, dan wel een door den minister van oorlog aan te wijzen officier van het leger.
- § 18. De beëdiging der officieren-commandanten geschiedt door den militairen commandant onder wiens bevelen zij zijn gesteld (territoriale bevelhebber). Een exemplaar van het proces-verbaal moet steeds door den commandant met zich worden gevoerd; het andere exemplaar wordt aan het departement van oorlog gezonden.
- 1910 § 19. De commandant eener landstormafdeeling is voor de aanvoering en het beheer der afdeeling verantwoordelijk aan de autoriteit onder wier bevelen hij is gesteld. Hij meldt onmiddellijk na de de aanvaarding van het bevel de sterkte, samenstelling, wapening, enz. zijner afdeeling, aan bet departement van oorlog en aan den territorialen bevelhebber.
- 1915 § 20. De afdeeling, waarvan het in de tweede zinsnede van § 5 bedoelde militair gebruik wordt gemaakt, wordt in onderhoud opgenomen bij het onderdeel van leger, waarbij zij is ingedeeld.
- 1920 § 21. De vrijwilliger bij den landstorm wordt zoodra de in § 18 bedoelde toestand intreedt, in het algemeen op dezelfde voet behandeld en staat met gelijke rechten onder dezelfde verplichtingen als het personeel van de landmacht, waarmede hij dient.
- § 22. De vrijwilliger bij den landstorm wordt geacht zich in werkelijken dienst te bevinden tijdens den duur zijner verbintenis. Gedurende dezen tijd zijn de militaire wetten op hem van toepassing.
- 1925 § 23. De vrijwilliger bij den landstorm wordt zoodra daartoe gelegenheid bestaat, geneeskundig onderzocht. Hij die niet voldoet aan het onderzoek naar de lichamelijke geschiktheid voor den dienst bij de militie volgens de daaromtrent geldende voorschriften, wordt door den commandant zijner afdeeling van zijne verbintenis ontheven. De commandanten der afdeelingen zenden de verklaringen van geneeskundig onderzoek aan het Departement van Oorlog.
- 1930 § 24. De commandant der afdeelingen doen ten spoedigste aanvragen – zoo noodig telegraphisch – aan het departement van oorlog, van wapenen, patronen, stellen ledergoed, landstormbanden, roode kruisarmbanden, kaarten enz. Zooveel mogelijk wordt op desbetreffend verzoek personeel van het leger behulpzaam gesteld om bij de opleiding behulpzaam te zijn. Exemplaren van deze regeling en van de formulieren voor het sluiten der verbintenis, worden op aanvraag gratis door het departement van oorlog verstrekt.
- 1935

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

- 1940 **Handel en Nijverheid.**
Veilingen.
– Men (schrijft ons uit Broekerhaven:
Nu de verzending per spoor zooveel belemmering ondervindt, gaat er hier in de
1945 schipperij nog vrij wat om. De groente- en ooftveilingen worden hier dan ook geregeld
dagelijks gehouden. Bijna alle producten worden verzonden naar Amsterdam. Hedenmorgen
ging hier het gerucht, dat de Oranjesluizen gesloten zouden blijven. Heden, onder de
veiling, werd het echter bekend, dat de handel op Amsterdam niet gestremd was. Dit
bracht op de markt een gunstige stemming. Tijdens de veiling liepen de
1950 aardappelprijzen dan ook in de hoogte, zoodat men voor de blauwe f2.90 à f3.50 per H.
L. betaalde. De opkoozers, die hier in den omtrek de aardappelen voor lage prijzen
trachten te koopen, hebben dan ook geen succes gehad. De ooftmarkt is zeer gedrukt.
Dagelijks wordt de ooftaanvoer grooter, daar verschillende perensoorten noodig
geogst moeten worden. Men besteedde heden dan ook lage prijzen. De meeste
perensoorten werden verkocht voor 60 à 75 cent per K.g.
- 1955 Te Varsseveld, en omstreken zijn verschillende fabrieken reeds stopgezet. De
boterfabriek ter plaatse blijft doorwerken, maar de boeren ontvangen voor hun melk,
boter terug, daar deze niet kan worden uitgevoerd. Eieren kosten 1 cent per stuk. Een
en ander is voor de boeren een groote schade.
- 1960 **De tuinbouwtentoonstelling van de vereeniging "De Veluwezoom"**
die op het landgoed "Het Hof" te Dieren gehouden zou worden, is tot nader uitgesteld.
- Uit Tiel, d.d. 5 Aug.**
– Hedenavond werd alhier van het bordes van het Stadhuis, onder zeer grooten toeloop
1965 van het publiek bekend gemaakt, dat de gemeente, krachtens Koninklijk besluit, is
verklaard in staat van oorlog.
De burgemeester kwam het vooraf persoonlijk in 't kort mededeelen, er bijvoegende,
ter geruststelling, dat men nu niet moest denken dat het hier thans oorlog was.
- 1970 Gisteren passeerde hier weder een schip met pl.m. 300 Duitsche mijnwerkers, alsmede
een sleepboot, waarop 8 Duitsche mijneigenaren, op weg naar hun land. Laatstgenoemde
kwamen hiep aan den wal om eenige inkoop te doen. Hun papieren waren in orde. Zij
kwamen, naar wij vernamen, via Rotterdam, uit Zuid-Afrika, waar dan dus het besluit
tot mobilisatie reeds enkele weken geleden bekend moet zijn gemaakt.
- 1975 **Varia.**
Een wagen met Duitsche kostschoolmeisjes, die uit een Belgische kostschool naar
Duitschland wilde terugkeeren, is te Vlodrop (L.) aan de Duitsche grens
teruggezonden.
- 1980 **BINNENLANDSCH NIEUWS.**
ONDERZEESCHE MIJNEN.
Blijkens mededeeling van den Deenschen Minister-President zijn in de Deensche
territoriale wateren van den Sont, den Grund en den Kleinen Belt mijnen gelegd.
- 1985 **Telegrafie.**
De Fransche administratie deelt mede, dat de gemeenschap tusschen Frankrijk en
Luxemburg is verbroken en dat geheimschrift ook is toegelaten op de Fransche lijnen
voor Italiaansche en Spaansche regeeringstelegrammen. De Turksche administratie deelt
mede, dat alleen de Fransche of Turksche taal toegelaten wordt voor het verkeer met
1990 Turkije. Geheimschrift is voorloopig alleen toegelaten voor de correspondentie der
diplomatieke of consulaire missiën.
- FINANCIEELE BERICHTEN.**
Reuter seint uit Weenen, 7 Aug.:
1995 De avondbladen melden dat bij de Weensche Centrale Spaarbank de inleggingen de
uitbetalingen belangrijk overschrijden, waaruit het volstrekt vertrouwen der
inleggers blijkt.
- Reuter seint uit Berlijn, 7 Aug.:**
2000 Het Petersburgsche telegraafagentschap meldt, dat het wisselen van credietbiljetten
in goud voor den duur van den oorlog op voorstel van den ministerraad gestaakt is. De
Staatsbank is gemachtigd, ongerekend de reeds goedgekeurde uitgiften van
credietbiljetten, van deze papieren nog tot een bedrag van 1 milliard en 200 millioen
roebel uit te geven en de bons van Staatsrente op korten termijn te disconteeeren,
2005 naar gelang dit door den oorlogstoestand geboden wordt.

Naspeuringen van Paul Theelen: 7 augustus 1914

2010

De Coöperatieve Centrale Raiffeisen-bank, te Utrecht,
heeft aan hare meer dan 500 plaatselijk aangesloten Boerenleenbanken medegedeeld, dat zij door de moeilijkheden, waarin de geldmarkt verkeert, niet in staat is tot onbeperkte bedragen de deposito's terug te geven, dat voorschotten niet meer zullen worden verleend en dat wissels of accepten niet meer zullen worden gehonoreerd. Bovendien is met ingang van 1 Aug. 1914 de rentevoet gebracht voor deposito's op 4 en voor voorschotten op 8 pct.